

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
 V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V opravi prejemov mesečno . . 170
 == Sobotna izdaja: ==
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Ilustrati: ==
 Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, zabave, esmrtnice itd.:
 enostopna pettivrsta po 23 vin.
 == Poslano: ==
 enostopna pettivrsta po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenredno no-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ograde 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Poljaki in Rusija.

Ob začetku svetovne vojske so mnogi pričakovali, da se bo v Ruski Poljski dvignila vstaja proti Rusiji. Ker ni bilo vstaje, se je pa začelo širiti mnenje, da so se Poljaki v Rusiji zadnja leta sprijaznili z Rusijo in da so postali rusofilski. To mnenje je v Rusiji širil časnikar Georg Cleinow (v tedniku »Grenzboten«), ki sicer dobro pozna poljske razmere. Tudi angleško in francosko časopisje je pisalo v tem zmislu. Koliko resnice je torej v tem?

Da v Rusko Poljski ni nastala splošna vstaja, to nam dokazuje samo toliko, da so Poljaki po bridkih izkušnjah leta 1831. in 1863. postali treznejši in previdnejši. Nikakor se pa ne more sklepati, da so Poljaki postali rusofilski. Res pa je, da se nahaja v Ruski Poljski majhna poljska stranka, ki je za spravo z Rusijo. Ta stranka je dosegla, da je glavni poljski narodni odbor (Naczelny Komitet Narodowy) = N. K. N.) svoje delovanje načelno omejil na Galicijo in izjavil, da se ne bo vmešaval v zadeve Ruske Poljske, da pa more stopiti v zvezo s podobno organizacijo v Ruski Poljski. Le pod tem pogojem so se N. K. N. pridružili narodni demokrati in podoljsko plemstvo. Kakor je znano, je N. K. N. organiziral poljske legije, ki se borijo za osvoboditev Ruske Poljske; torej je omenjena kompromisna izjava v nasprotju z delovanjem in nameni N. K. N.

V Ruski Poljski se je ustanovila poljska narodna organizacija (P. O. N.). V začetku je delala brez zveze z N. K. N. ter napravila več taktičnih napak. Šele po drugi naši ofenzivi v Ruski Poljski, sta se začeli obe organizaciji zblíževati. Iz N. K. N. so izstopili zastopniki podoljskega plemstva in narodnih demokratov, ki so zahtevali omenjeno protislovno izjavo. Zato so pa v glavni odbor vstopili trije zastopniki P. O. N. S tem je N. K. N. svoje delovanje tudi formalno raztegnil na Rusko Poljsko. Ta zadeva je torej častno in složno rešena.

V onem delu Ruske Poljske, ki je še zasedena od Rusov se seveda ne morejo ustanavljati organizacije kakršna je N. K. N. in se o tem tudi ne sme javno pisati. Nasprotno se pa pospešuje ustanavljanje Rusiji prijaznih organizacij. Doslej sta se napravila dva taka poskusa, a lahko se reče, da sta se oba ponesrečila.

Dne 25. novembra 1914 se je v Var-

šavi organiziral »Poljski narodni odbor« (Polski Komitet Narodowy), ki je izjavil, da se hočejo Poljaki za svojo politično individualnost boriti v zvezi s trojnim sporazumom. To so torej poljski »rusofili«. V tem varšavskem narodnem odboru so zastopani narodni demokrati in takojmenovani realisti; vmes je nekoliko odličnih plemičev. Kljub težavnim razmeram se je proti tej organizaciji pojavilo toliko protestov, da se lahko reče, da varšavski »Narodni odbor« zastopa le neznačajno manjšino. A še ta neznačajna manjšina nikakor ni v resnici rusofilska, ampak se samo poslužuje navidez rusofilske taktike.

Še bolj se je ponesrečila organizacija poljskih legij, ki naj bi se v zvezi z ruskimi četami borile proti avstrijski in nemški armadi. Z veliko agitacijo in s podporo ruskih vladnih organov je neki sicer popolnoma neznani Gorczyński zbral 500 legionistov. A 300 jih je pod pritiskom javnega mnenja takoj odstopilo, ostalih 200 so pa uvrstili v redno rusko armado.

Tem bolj se pa širijo tajne protiruske organizacije, brošure in časopisi. »Głos Narodu« (Krakov 17. t. m.) našteva dolgo vrsto takih organizacij, ki izdajajo protiruske oklice, in več tajnih protiruskih časopisov, ki so med vojsko začeli izhajati v Varšavi. Med poljskim ljudstvom se iz Varšave širijo tisoči protiruskih letakov in brošur. Najbolj bojovita varšavska tajna organizacija je »Konfederacja Polska«, ki pozivlja k oboroženi vstaji.

Protirusko razpoloženje se ne skriva samo v tajnih organizacijah in časopisih. Varšavski časopisi tudi javno pišejo proti Rusiji, kolikor je to pod nadzorstvom stroge cenzure mogoče. Veliko pozornost je zbudil članek znane publicista Grzymala Siedleckiego v varšavskem »Tygodniku Ilustrowanym«. Članek poudarja, da je Avstrija dala svojim Poljakom popolno narodno svobodo in možnost neoviranega kulturnega razvoja. Nasprotno pa se Poljaki bojijo, da se bo sedanja ruska prijaznost po vojski izpreverila v nasprotno skrajnost in da bo med Rusi zopet zmagala protipoljska struja. Članek se končuje z besedami: »Bojimo se ruskih slovanskih teorij; bojimo se, da se bodo napačno razlagali naši pojmi o narodnosti. Naj cveto in se proslavljajo vsi slovanski narodi, a naj cveto in naj bo srečna tudi Poljska.«

Žitni monopol v Nemčiji.

Nemški zvezni svet je zaplenil vse žito, pšenico, rž in vso pšenično, rženo, ovseno in ječmenovo moko, kar jo je v Nemčiji. Pod strogo kaznijo je prepovedano v času od 26. januarja do 1. februarja prodajati moko v trgovinah. Tako si je zvezni svet zagotovil zadnji prah moke in s 1. februarjem bo nemška vlada edini lastnik žita in moke v Nemčiji.

Za Švico in Dansko je sedaj še Nemčija uvedla žitni monopol. Razlogi so bili jako važni in tudi za nas poučni. Kakor pri nas so vlada in druge javne korporacije že takoj v začetku vojske opominjale ljudstvo k varčnosti v živilih. »Ne razsipajte z žitom in odpravite se najfinjšemu kruhu! Kdor razsiplje z žitom je zaveznik naših sovražnikov in zločinec nad domovino.« Tako in podobno se je razglašalo. Vse zastoj! Čimbolj je postajalo jasno, da Angleži mislijo uničiti Nemčijo z lakoto, tem ostrejšje odredbe so sledile v Nemčiji. Določili so najvišje cene, ustanovili žitno družbo z revizijsko pravico, prepovedali krmiti živino z nadomestnim žitom, mešali so razne moke, pa vse te odredbe niso dosegle svojega namena: zagotoviti Nemčiji zadosti kruha do prihodnje žetve. Nemčija sicer ni napravila tako slabih skušenj z najvišjimi cenami kakor mi, vendar se ni hotela odločiti za povišanje cen, da bi tako spravila na dan skrite zaloge in pripravila živinorejce, opustili žitno krmo, storila je rajši najbolj radikalen korak: zaplenila je vse žito in moko in prevzela v javno upravo preskrbo ljudstva z živili.

Priznati moramo nemški vladi pri tem koraku odločnost, ki potrebno stori brez cencanja in dolgega premišljevanja. Kdor predolgo premišlja, temu navadno uide čas za delo in vsled tega tudi uspeh. Nemčija je delala hitro in pametno, kar zagotavlja uspeh. Ustanovila je državno razdeljevalnico, ki bo delila žito med posamezne občine. Nemške občine imajo vzorno upravo in niso zastojni vzor javnega socialnega dela, zato upa vlada, da s sodelovanjem občin doseže zadostno in primerno hrano za vse sloje do prihodnje žetve.

Kaj pa pri nas? Tudi za Avstrijo je vprašanje živil prvo in najvažnejše. Tudi pri nas se je ljudstvo svarilo k varčnosti, tudi pri nas so uvedli najvišje cene, seveda prekasno in tako ne-

srečno, da tudi vse grozne kazni niso preskrbele ljudstvu dovolj cenega kruha in moke. Kljub visokim cenam žita in moke ni v prometu. Koliko ga sploh imamo, ne vemo. Biti pa mora nekje. Pravijo, da ga sicer v Avstriji ni posebno obilo, pač pa da je skrito na Ogrskem. Tam pa se na žitni borzi vsak teden ponuja komaj nekaj vagonov turščice. Kje je pa drugo žito? Nazadnje je razumljivo, da ogrsko žito noče k nam, ker so tam najvišje cene še višje kakor pri nas, ampak tudi ogrsko ljudstvo ne dobi moke. Sedaj je začela tudi ogrska vlada bolj strogo rekvirirati, pa kakor pravijo v prvi vrsti samo za Ogrsko.

Tedaj, kako bo z nami glede žita in moke? Včeraj je celo gosposka zbornica na Dunaju z vso resnostjo pozvala vlado, naj to vprašanje naglo in odločno reši. V nekem predavanju na Dunaju je zbornični svetnik Mendel povedal, da je dosedanjih polovičarskih odredb brez uspeha precej kriva bojazen vlade, da bi z jasnostjo in prisilnimi odredbami vznemirila ljudstvo. Tega stališča ne razumemo. Prisilne odredbe, ki bodo ljudstvu, ogromni večini prebivalstva zagotovile živež in mu odvzele skrb in strah pred lakoto, bo ljudstvo sprejelo brez odpora. Navajeni smo, da stopamo po poti Nemčije. Morda se tudi pri nas rešimo večnih razmišljanj in storimo zadnji in edini korak. Ali bomo tudi mi dobili žitni monopol?

Določbe mednarodnega prava o vojni.¹

Mednarodno pravo ureja medsebojne dolžnosti in pravice k mednarodnopravni skupini spadajočih držav glede izvrševanja državne oblasti. V začetku je obsegala ta mednarodnopravna skupina »krščanske evropske« države, sčasoma se je pa raztegnila preko Evrope, tako so se leta 1783. pridružile Severnoameriške Združene države, tekoma 19. stoletja so sledile vse samostojne države južne in srednje Amerike. Danes obsega ta skupina tudi po celi zemlji raztresene kolonije evropskih sil in krščanske države v drugih delih sveta, tako Liberijo, Abesinijo, državo Kongo; napol je sprejeta v to skupino tudi Turčija in od 17. julija, oziroma 4. avgusta 1899 je v njej tudi Japonska.

Vse države »mednarodnopravne skupine« tvorijo v tem oziru nekako zadrugo, ki je spoznala, da je za ohranitev kulture

¹ Besedilo določb je povzeto po dr. Franz von Liszt: »Das Völkerrecht«, Berlin, O. Häring, 4. izdaja.

LISTEK.

Samaritan na bojišču.

»Ali se zdravnik v vojski res izpostavlja velikim nevarnostim, ker jih toliko pade junaške smrti?« vprašam nekega vojaškega zdravnika, ki se je vrnil z bojišča. »Obstreljuje li sovražnik ne glede na mednarodni genfski dogovor namenoma Rdeči križ?»

»Vojaški zdravnik,« odgovori, »je v vojski izpostavljen takšni nevarnosti, kakor vsi drugi v vojni črti. V moderni vojski zdravniki ne stojijo daleč za bojno črto, kakor se napačno sodi. Zdravniki s svojimi vojnimi nosilci slede zvesto četi, ki prodira. V ognju niso preoddaljeni od ognjene črte; izpostavljeni so vedno ognju pušk in topov. Potrpíte nekoliko. Povem vam marsikaj, kar sem na bojišču doživel. Ustvarite si lahko pravo sliko o vojnih samaritanjih.«

Ko smo odrinili na vojsko, sem opozoril svojega polkovnika, naj bi poleg materiala za obvezovališče vzeli s seboj še več zdravil in obvez. Brigadni sanitetni zavod stoji namreč več kilometrov za bojno skupino. Na polkov račun je kupil polkovnik za 3500 kron zdravil, obvez, raznih aparatov itd. Dokler je šlo, smo vozili vse z vo-

zovi, pozneje pa prevajali z mulami. Ranjence sem lahko zato tako obvezoval, da je ostala obveza vsaj osem dni. Ko smo prodirali v sovražnikovo deželo, sem bil vedno s polkovnikom skupaj, ki je vedno jezdil pri prvi polkovi četi in je se pred njo poizvedoval. Kadar se je razvil polk v bojno črto, sem stal 500 do 1000 korakov za bojno črto. Konja sem moral že prej pustiti. Prvi vroč boj. Zvečer je bilo; močno se je mračilo, ko naj pijonirski oddelek prekorači neko reko in napade gozd na nasprotnem bregu. Reka je pa nepričakovano močno drla; čolne je gnala zato proti sovražniku. Takoj smo imeli več ranjencev in nekaj mrtvih. Saniteta je morala naprej. V gozdu na strmem bregu, kakih 100 korakov od sovražnika, sem moral obvezovati v temi ranjence. Luči nismo smeli prižgati. Krogle so brenčale okoli nas, kakor da sovražnik ve, kje da stojimo. Moral sem si izbrati drug prostor. Mrtvecem sem vzel vedno puščico z izkaznico, denar, pisma; jih zbiral in odposlal, ko se je več zbralo, brigadnemu sanitetnemu zavodu. Več sto puščic z izkaznicami je šlo skozi moje roke.

Mali in večji boji so le epizode v dolgi vojski. Dan požre drugega, doživljaji se množe. Slede pohodi s pomanjkanjem vsled slabega vremena in težavnega ozemlja. Skozi požgane vasi in mimo razvalin nas vodi naša pot. Preiskaval sem tudi so-

vražnikove zapuščene strelske jarko. Lahko so med sovražniki tudi mrtvi naši ujetniki. Iz velike, bogate vasi, ki jo je zapustil sovražnik, vzamemo s seboj 2000 konj. V bojih in po praskah se mora mnogokrat pomagati tudi sovražniku. Obvezal sem veliko ujetnikov. Moja četica je nekoč poslovala na zapuščeni sovražnikovem obvezovališču. Našli smo veliko lepega, prav dobrega materiala, ki nam je pozneje dobro služil. Hladnokrvnosti vojaški zdravnik ne sme nikdar izgubiti. Ponoči obvezujem ranjence, nad 50 jih željno pričakuje pomoči. Izsledil me sovražnikov metalec luči. Čez nekaj minut že prasketajo krogle strojnih pušk nad nami. Ne trdim, da sovražnik namenoma obstreljuje Rdeči križ. Ponoči se ne more vedeti, kdo da leži pred nami.

V večji nevarnosti kakor vojak, ki strelja v ognjeni črti, se nahaja nosač ranjencev. Ko najbolj padajo krogle, mora naprej po ranjence. Če hoče nositi, mora pokazati celo podobo. Neoborožen sanitetec izvršuje svojo službo. Z nevarnostjo lastnega življenja so moji ljudje preiskovali močvirja. V štirih mesecih sem izgubil tri četrtine svojih ljudi. Umrl so junško, kakor drugi.

Nastanil sem se, če sem se mogel, najraje v hišah in v skednjih. A poslovati sem moral mnogokrat pod milim nebom v gozdih, na polju, v jarkih, čeprav je deževalo.

Ko je napočil mrz, smo se tudi mi vkopali. Podzemski obvezovališča označujejo moderno vojsko. Enkrat sem imel smolo. Moji ljudje so se trudili osem dni, da so napravili podzemsko obvezovališče, namenjeno za daljšo dobo. Ko smo vse izkopali, smo morali odriniti. Drugipot sem se nastanil v hiši, ki se je cel mesec nahajala v ognjeni črti. Le z največjo previdnostjo so mogli prinašati ranjence. Hiše sploh nismo mogli zapustiti. Na dvorišče za hišo so vsak dan padale sovražne krogle. Neki naš top je vrgla sovražnikova krogla tako visoko, kakor je bila hiša visoka. Pretreslo me je, ko me je obiskal višji zdravnik sednega polka. Ko je zapustil hišo, ga je usmrtil šrapnel pred mojimi očmi.

Zanimivo je, kako da se jeklene krogle izpremene. Izvlekel sem vojaku kroglo, ki ga je zadela v kost na nogi. Neverjetno je, kako močne da so človeške kosti. Videl sem redek slučaj, da se je zarila sovražnikova krogla v puškino cev našega vojaka, ki je ležal v ognjeni črti.

Bati smo se morali vedno sovražnikovih aeroplanov. Večkrat so plavali nad nami. Prekiniti smo morali vsako delo in se vreči na tla, da se ne izdajo. Delo zdravnika v vojski najbolj pomiri. Neprijetno mi je često bilo, ker sem moral poslovati večkrat poleg topov. Nekoč je celo noč poleg mojega obvezovališča grmel 96 topov, med njimi tudi težke havbice. Skozi

pa tudi za skupne koristi potrebna ureditev različnih medsebojnih zadev enkrat za vselej, brez ozira na morebitno prijateljstvo ali sovražstvo med njimi. Seveda se preko teh dogovorov lahko prijateljske države dogovore in sklenejo še mnogo več kot je obseženo v teh določbah mednarodnega prava.

Mednarodno pravo ima čisto izreden značaj. Kadar sicer mislimo ali govorimo o pravu, mislimo obenem na državo, ki ima moč in oblast, da svoje pravo z močjo in oblastjo uveljavi, ki vsakega, kdor prekorači meje, ki jih določa kazensko pravo, kaznuje z denarno globo, ječo ali celo z visilicami, ali vsakega, ki noče priznavati določb zasebnega prava, lahko v to prisili z eksekucijo, z rubežnijo. O vsem tem pri mednarodnem pravu ne more biti govora.

Pregreši se proti določbam mednarodnega prava vedno le država in zadoščenje za krivice proti mednarodnemu pravu kot prizadeta mora zahtevati tudi le država, dasi so dejanski krivci samoposebi umevno le državljani ali državni uradniki ali pa vojaki in prizadeti večinoma tudi le državljani ene ali druge države. To pa zato, ker vsak državljan mora iskati in zahtevati pravice le v svoji državi in od svoje države, od tuje države jo more terjati zanj le njegova država, in država pa ravno tako s svojo oblastjo more izsiliti pravico samo od svojih državljanov, in če hoče doseči pravico od državljanov tuje države, se mora obrniti za posredovanje na vlado dotične države.

V mirnih časih se prestopkov proti mednarodnemu pravu sploh ne zgodi veliko, kar se jih pa, se navadno izlepa poravnajo. Država, katera, oziroma katere državljani so zakrivali kak tak delikt, mora predvsem, kolikor je sploh mogoče, storjeno krivico popraviti, v težjih slučajih mora država celo dati zadoščenje, n. pr. izreči užaljeni državi obžalovanje, salutirati zastavi užaljene države, strogo kaznovati dejanske krivice itd. Če je kaka nevarnost, da se krivično dejanje ponovi, mora dati država primerno jamstvo, da se to ne bo več zgodilo.

Če pa država noče dati dolžnega zadoščenja, se to lahko posredno ali neposredno izsili. V prvi vrsti se lahko obrneta državi na mirovno razsodišče, ali pa država odgovori na krivico s kakim pritiskom, n. pr. postopa z državljani dotične države na enak način, kot zadnje sredstvo proti prestopkom mednarodnega prava pa služi vojska.

Za sedanjí čas so posebno zanimive določbe mednarodnega prava o vojski. Uveljavljanje teh določb je posebno kočljivo, ker skrajno sredstvo vojska tu ne pride več v poštev, ker je ta že itak tu, tudi vpliv drugih držav veliko manj kot sicer, ker je velika večina evropskih vele-sil v vojno zapletena. Skeptiki so vsled tega nad mednarodnim pravom kar obupali, zlasti ker so se takoj po začetku vojne začele prelamljati važne mednarodno garantirane določbe, vendar se je tekom vojske pokazalo, da imajo določbe mednarodnega prava tudi v tej svetovni vojski velikanski pomen.

Vse mednarodno pravo nima namreč svojega vira samo v potrebi in koristi držav samih, ampak so tudi izraz ljudskega čutenja in mišljenja narodov, ki imajo na krščanstvu slonečo kulturo. Državne koristi in potrebe ščitijo države same,

kulturne vrednote pa imajo za zaščitnika: ljudsko mnenje in moralni čut. Vsaka država, če ji je, le mogoče, vpoštevava javno mnenje ne samo v tuji državi, ampak tudi v svoji lastni. Če se ljudstvo in vojski zavedajo, da se bore za pravično stvar in da se v vseh slučajih v njihovi državi pravo spoštuje, je za srečen izid vojne že mnogo doseženega. Ravno določbe mednarodnega prava v vojski sami stoje predvsem pod zaščito javnega mnenja in splošnega moralnega čuta.

Posamezne določbe mednarodnega prava o vojski sami so:

1. Za bojno torišče se smatra vse ozemlje vojskujočih se držav na suhem in na morju.

Lahko se pa posamezna ozemlja izključijo iz vojnega torišča, če se nevtalirizirajo. Na takih zemljiščih se vojne operacije ne smejo izvrševati. Tako nevtalirizirano lahko sklenejo vojskujoče se države samo za kak poseben slučaj ali pa tudi splošno. Tako splošno nevtalirizirano ozemlje so na primer mednarodni veletoki, kot Donava, Kongo in Niger.

2. Uporaba sile, zlasti orožja je dovoljena samo vojni sili, torej oboroženim četam vojskujočih se držav in samo proti vojni sili nasprotnikov. Samo vojna sila ima takozvano »aktivno in pasivno vojno stanje«.

Vojna sila je celokupna organizirana brambna sila v državi, ki je pod državnim vodstvom in je označena z vidnimi znaki.

V nasprotju z vojno silo je mirno prebivalstvo v deželi. Nasproti temu je uporaba orožja izključena in nasprotno so sovražnosti, ki jih zakrivi kdo izmed mirnega prebivalstva proti sovražnikov vojni sili, kaznjive kot navadna hudodelstva po veljavnem kazenskem zakonu ali prekom sodu.

Glede prostovoljcev določa haški dogovor z dne 29. julija 1899: Vojni zakoni, pravice in dolžnosti ne veljajo samo za vojsko, ampak tudi za različne prostovoljske čete pod sledečimi pogoji:

- a) da jim načeljuje kdo, ki je za ravnanje podložnih odgovoren;
- b) da imajo določeno, iz daljave viden znak;
- c) da očitno nosijo orožje;
- d) da se pri vojskovanju ravna po vojnih zakonih in običajih.

Poleg oboroženih vojakov po mednarodnem pravu pripadajo k vojni sili poleg vladarja in pri vojski se nahajajočih moških članov njegove rodbine k vojni sili spadajoči in njeni disciplini podrejeni, oziroma od nje dopuščeni nebojevniki, n. pr. vojaški uradniki in duhovniki, zastopniki tujih sil, časnikarski poročevalci, dobavitelji itd.

Parlamentarji in njihovi spremljevalci so nedotakljivi, dokler svojega stališča ne zlorabijo.

Špijoni se sodijo po prekom sodu, proti sovražnim poizvedovalcem kakor proti ostalim pripadnikom vojne sile se mora postopati po mednarodnem pravu.

3. Splošno sme vojskujoča se država rabiti vsa sredstva, ki so potrebna, da se zlomi nasprotnikov odpor. Vendar stavlja mednarodno pravo v tem oziru gotove sicer sporne meje.

zagledam signale. Kaj, če ni moj spremljevalec izdajalec? Potegnem revolver in mu zagrozim, da ga ustrelim, če me vodi k sovražniku. Tesna je bila ura, ki je sledila. V gozdu prši, v globini divja gorski potok. Strašno je bilo. Končno pridemo na vrh. Naša lastna artiljerija je običala in je dajala optična znamenja. Lepo sem obdaril vodnika.

V snegu in dežju, pod milim nebom, v vednih nevarnostih, skoraj neprestano v ognju sem preživel štiri mesece. Nismo li samaritani bojišča?

Amerikansko pismo.

Z delom gre v Ameriki sploh slabo, pa hudo zimo imamo. Tolažimo se, da vsaka reč samo en čas trpi. Tudi sedanja kriza bo minula, in nastopile bodo zopet normalne razmere. Začelo se bo delati zdaj v tem, zdaj v onem rudniku in naposled se bo delalo v vseh. Tako bodo Eaton rudnik kmalu zopet odprli in bodo začeli delati v njem v cellem obsegu. Zopetna otvoritev rečenega rudnika je velikega pomena za Buhl, ki se bodo z otvoritvijo rudnika delavske razmere izdatno izboljšale.

Me Comber rudnik v Towru bo deloval skozi vso zimo ter dan na dan dvigal rudo iz jame.

V cerkveni dvorani cerkve sv. Jožefa v Jolietu se je vršil na novega leta dan koncert z igro in petjem. Uprizorila se je igra »Junške Blejke«, ki ima veliko privlačno silo med amerikanskimi Slovenci.

Tako je prepovedana raba strupa in zastrupljenega orožja, zavratni umor ali ranitev pripadnikov sovražne države ali sovražne vojske, uboj ali ranitev sovražnika, ki je proč vrgel orožje in se na milost ali nemilost vda. Dalje izjavi, da se ne bo dopustil nikak pardon, raba orožja, ki po nepotrebnem povzroča bolečine (n. pr. dum-dum-kroglice), zloraba parlamentarske zastave, narodne zastave, vojaških znakov in uniform sovražnikovih.

Samo utrjena in branjena mesta, vasi in poslopja se smejo oblegati in obstreljevati.

V mestih in naselbinah, četudi so bila zavzeta z naskokom, se ne sme dopustiti ropanje.

4. Stališče ujetnikov.

Ujetništvo je sedaj samo varnostno pridržanje sovražnih vojakov, katerim se mora varovati življenje, zdravje in lastnina (razen orožja, konj in vojaških spisov).

Vojni ujetniki se lahko izpuste proti častni besedi v domovino, če dopuščajo to zakoni njih lastne države. Potem seveda ne smejo več v isti vojski iti z orožjem nad sovražnika.

Vsaka vojskujoča se država mora ustanoviti poseben poizvedovalni urad o vojnih ujetnikih, in podpirati pravilno ustanovljene pomožne družbe pri njihovem delovanju.

Po vojski naj se vojni ujetniki v kar najkrajšem času odpuste v domovino.

5. Tudi bolni in ranjeni vojaki so po genfski konvenciji z dne 22. avgusta 1864 ščiteni (ki pa velja samo za vojsko na suhem).

Ranjeni in oboleli vojaki se morajo sprejeti in oskrbovati brez ozira na narodnost.

Vse oskrbovalno osebje, torej zdravniki in sanitejci, kakor tudi uprava lazaretov in s prevažanjem ranjencev zaposlene osebe in vojaški duhovniki so nedotakljivi.

Sanitetni zavodi vseh vrst so nedotakljivi, dokler je kaj bolnikov ali ranjencev v njih, pač pa se lahko zapleni material glavnih lazaretov.

Prebivalci, ki pridejo ranjencem pomagat, naj se ščitijo in oproste vojnih davkov.

Za nastanitev ranjencev in bolnikov določeni prostori naj se označijo z zastavo z rdečim križem na belem polju, osebje naj nosi trakove z enakim znakom.

6. Vojno zasedenje tujega ozemlja.

Dočim z osvojitvijo zmagovalca pridobi tuje ozemlje, stopi pri zasedenju sovražnega ozemlja po prodirajoči vojni sili državna oblast prodirajoče sile samo dejansko in prehodno na mesto prvotne državne oblasti. Vsled tega zasedenja nastane posebno pravno razmerje med zasedajočo državno oblastjo in prebivalci zasedenega ozemlja.

Zasedajoča državna oblast ima pravico in dolžnost namesto postavne državne oblasti vzdrževati mir in red, pobirati zapadle davke in dajatve, za vojaške potrebe pobirati vojne davke (kontribucije) in živež ter druge potrebščine (rekvizicije).

V roke zmagovalca došlo državno premoženje se uporabi za vojne namene.

Zasebna lastnina je v vojski na suhem nedotakljiva, v kolikor ne zahtevajo kršitve vojaški nameni.

Društvo »Podporna zveza slovenskih fantov« je priredilo na novega leta dan veselico v svrhu podpore najbednejšim med bednimi v stari domovini.

Sklad kalumetske pomožne akcije v podporo bednim v stari domovini raste od dne do dne.

Smrtna kosa med amerikanskimi Slovenci: Na Jakopa Sedlarja (Laurium, Mich.) je padlo drevo, ponesrečenec je na mestu izdihnil. Anton Kočev (Ely, Minn.) je umrl vsled notranje bolezni. Matija Kralja (Baltic, Mich.) je ubilo na železnici. Mihael Medved (Calumet Mich.) je šel v večnost vsled notranje bolezni. Ponesrečil se je Anton Cimerman (Widen, W. Va.). Rajni je šel zvečer še zdrav na delo; okoli polnoči je padla nanj plast kamna, da je bil na mestu mrtev. V Ameriki zapuščena dva brata, v stari domovini pa starše ter brata in sestro. Doma je bil nekje od Sv. Trojice na Dolenjskem. — Pred kratkim smo pokopali rojaka Martina Petriča, ki je bil doma iz Bojanje vasi, župnija Radovica pri Metliki. Ker ni imel nobenih sredstev, so darovali rojaki toliko, da se je nabralo za pogreb. Rajni je bil star 40 let in je bival v Ameriki nad 20 let.

Amerikanski Slovenci se jako zanimamo za razvoj bojnih dogodkov v stari domovini. Vsi želimo samo to, da bi se strašna vojna kaj kmalu končala, in da bi po tolikih žrtvah napočili lepši dnevi avstrijskim Slovanom. Svoje skromno pismo sklenem s srčnim pozdravom vsem Slovincem v stari domovini.

J. P.

V vseh teh določbah vidimo nekaj spravljalnega, za čas vojskine brezpravnosti blažilnega.

Kakor se v bolezni nauči človek ceniti zdravje, tako so nam dragi v vojskinih časih vsi sledovi mednarodnega prava in njegovega vpoštovanja in trdno upamo, da te določbe v vojski ne bodo izginile, nasprotno, da se po vojski obetajo mednarodnemu pravu boljši in lepši časi.

New-York — svelovni bankir.

Oglašajo se že razni preroki, ki prokokujejo, da bosta londonska in pariška borza po vojski izgubili svojo vodilno vlogo v svetovni trgovini in kreditu. Sedanja vojska res potrjuje naš domač pregovor: »Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.« Evropske države se davijo v dnevnih bojih, Amerika pa bo dobiček spravila. Nekaj takega se je lahko opazovalo pri zopetni otvoritvi borz v Londonu, Parizu in New Yorku. Londonska se je otvorila 4. januarja, pa ta trgovski dogodek je imel bolj namen, da pomiri prebivalstvo in tujini zopet vcepi spoštovanje do Anglije, kajti določbe, ki dovoljujejo zopetni borzni promet, se rogajo vsem borznim pravilom in navadam. Ne sme se namreč trgovati po nižjem kurzu kakor pred vojsko in tudi terminski in arbitražni posli niso dovoljeni. Ponujanje ali preglasno povpraševanje po papirjih je prepovedano. Promet je zelo majhen. Londonska poročila potrjujejo samo dejstvo, da se je londonski svetovni trg spremenil v Potemkinove vasi. Po cellem mestnem delu se je časih slišalo kričati borzjance, sedaj pa jih pogrešajo prav tik borze.

Dosti boljše tudi ni na pariški borzi, kajti zopetna otvoritev velja bolj demonstracija kakor pa trgovini. Tudi tu je vlada strogo predpisavala vse mogoče stvari. Renta ima predpisan kurz, ki se ne more smatrati za resnega, ko je vendar najbogatejši del Francije zaseden od sovražnika. Razun tega pa so državne finance omajane, davke ljudje le skromno vplačujejo in vojnega posojila kar nočejo podpisovati. In kljub temu se francoska renta notira samo za 3 odstotke nižje kakor pred vojsko. Seveda v to njeno ceno nihče ne more verjeti. Tako zgledati londonska in pariška borza kakor dva jetična bolnika, newyorška borza pa kakor svež fant, poln zdravja.

Tam onstran morja se res trguje. Borza ni uklenjena in promet je skoro enak onemu pred vojsko. V New Yorku so se nekaj časa pomišljali, ali bi odprli borzo, ker so se bali, da bo Evropa vse ameriške papirje takoj zagnala na newyorško borzo. Bojazen pa ni bila utemeljena in tako je newyorška borza danes svetovni trg za vrednostne papirje in četudi ne razpolaga s potrebnim ogromnim denarjem, vendar se bodo iz nevtalnih držav tja stekale znatne denarne vsote in New York bo vsaj za nekaj časa lahko igral svetovnega bankirja, in če bo pameten, bo tudi obdržal ta enkrat, četudi le začasno pridobljen posel.

Na Francoskem in Angleškem pa nobena stvar ljudstvu ne more pokazati kritičnega položaja tako odkrito, kakor borzna jetika. Zopetna otvoritev naj bi v ljudstvu dvignila pogum in zaupanje in obnovila spoštovanje v tujini. Primera pa, ki jo poznavalec napravi med Londonom-Parizom in New Yorkom, pravi, da so z otvoritvijo v Parizu in Londonu dosegli ravno nasprotni učinek.

Ustanovitev žilne nakupovalne družbe.

Dunaj, 27. januarja. (Kor. ur.) Odposlaništvo vseh treh skupin gosposke zbornice se je predstavilo včeraj ministrskemu predsedniku grofu Stürgkhu, da se z vlado temeljito pogovori o na-

sobo, kjer sem obvezaval ranjence, je zletela sovražnikov granata. Pravi čudež: skozi eno okno je priletela, skozi drugo je zletela vun. Naj bi bila zadela zid, bi bila razpočila, vsi bi bili ubiti. Kos neke druge granate, ki je razpočila na dvorišču, mi je raztrgal plašč. Ranila me ni. Tudi brigadni sanitetni zavod, dasi je do 5 kilometrov oddaljen od bojne črte, je večkrat v nevarnosti.

Neki sovražnikov stotnik je s svojim oddelkom naskočil naše. Obležal je nevarno ranjen. Sovražnik mora nazaj. Rešiti smo ga mogli šele čez tri ure. Izkrvavel bi bil kmalu in kljub topli obleki zmrznil. Obleka je popila vsaj štiri litre njegove krvi. Dal sem mu svojo obleko in svojo posteljo, mu polagal zgreto opeko in mu do jutra stregel. Zjutraj je bilo rešeno njegovo življenje. Poljuboval mi je roko in je snel s svoje čepice kokardo z začetnimi črkami svojega vladarja, češ, da ne bom užaljen.

Neki moj sanitej mora ponoči iti naprej po ranjence. Čuje tiho govorjenje. Temno je bilo. »Kdo je?« — »Straža.« — »Kateri bataljon?« — »Drugi.« — »Katera stotnija?« — »Sesta.« Nato pravi vojak: Saj to niso naši. Vedel je, da je izgubljen. Zakliče: »Stotnija naprej!« — Sovražnik je bil prevaran in je pobegnil. Deset mož je s svojo nosilko neoborožen pognal naš sanitej v beg.

Pozno zvečer, dežuje kakor da lije iz škafa. Moj polk mora hitro prodirati na drugo stran. Pravočasno me o tem ne morejo obvestiti. Ko ne čujem več streljati, odposljam moža, da poišče polk. Vidim, da so me zapustili. Iščem polk. Srečam kmeta v sovražnikovi deželi, prosim ga, naj mi pokaže pot. Ko nekaj časa hodim,

rodnogospodarskih vprašanj, ki so nastala vsled vojske in osovito glede na preskrbo živil armade in prebivalstva. Deputacijo so sprejeli grof Stürgkh, notranji, trgovski in poljedelski minister. Voditelj deputacije grof Goluchowski izjava, da člani gosposke zbornice najpozorneje zasledujejo vsa vprašanja glede na nemoteno narodno gospodarstvo; pred vsem zagotoviti življenjskih potrebščin armadi in prebivalstvu, kar je največje važnosti tudi za izid vojske. Gosposkozbornične skupine žele natančnih pojasnil vlade o njenem delovanju na vseh poljih in jo obvestiti o tem, kar se jim zdi potrebno in umestno, da se zagotovi preskrba z živilom. — Grof Sylva-Tarouka opozarja na skrb širokih krogov prebivalstva, če zadoščajo zaloge živil do bodoče žetve in priporoča, naj se po vzorcu nemške vojskine žitne družbe ustanovi tudi pri nas družba, ki naj se ji potom rekvizicij omogoči nakup. Z ogrsko vlado naj se pogaja, da se zagotovi nabava potrebnih množin moke in žita. Sledil je razgovor, ki je trajal tri ure. Ministrski predsednik grof Stürgkh pozdravlja, ker se more obširno govoriti o akciji vlade. Vlada polaga ves čas vojske vso skrb zagotovitvi živil. Izdanih je bilo tozadevno cela vrsta odlokov in je izdala veliko podrobnih odredb, da obvaruje prebivalstvo pred posledicami vojske. Glede na uvedene akcije se mora gledati na to, da so prikrojene vse odredbe obstoječim gospodarskim in življenjskim razmeram. Vlada zasleduje vse, kar se tozadevno odredi v inozemstvu, a vse posnemati bi lahko škodovalo. Avstrijsko državno ozemlje je navezano na dobavo krušnih izdelkov na Ogrsko. Kljub skupnemu carinskemu ozemlju je vsaka država večinoma v gospodarskem oziru avtonomna. O ustanovitvi žitne nakupne družbe se vrše pogajanja, upa, da se to vprašanje kmalu ugodno reši. Glede na rekvizicijsko pravico je že preskrbljeno za najvišje cene. Trgovinski minister obširno poroča o ustanovitvi žitne nakupovalne družbe. Pogajanja se najbrže kmalu zaključijo. Poljedelski minister izjavi glede na preskrbo z moko, da pšenice in rži ni dovolj, a če se moka pravilno meša s koruzno moko, bo zadoščalo. — Grof Sylva-Tarouka končno želi, naj se pospeši ustanovitev žitne nakupne družbe, ki naj se ji podeli primerne pravice in ki naj jo vlada primerno finančno podpira.

Rusinsko časopisje.

Ruska vlada je v Galiciji zatrla vse rusinske časopise. Središče rusinskega ukrajinskega časnikarstva je sedaj na Dunaju. Tam izhaja prejšnji ukrajinski dnevnik »Dilo« kot tednik (VIII. Zeltgasse 3); kot nemška priloga tega tednika izhaja nemški tednik »Ukrainisches Korrespondenzblatt«. Ta dva tednika sta glasili ukrajinske stranke, ki ima v dunajskem parlamentu 31 poslancev (rusofilski Rusini samo 2); v galiskem deželnem zboru imajo Ukrajinci 35 poslancev (rusofili samo 1), v Bukovini pa 15 (rusofili nobenega).

Ob začetku svetovne vojske so Ukrajinci ustanovili »Zvezo za osvoboditev Ukrajine«, ki izdaja tednik »Vistnik Sojuza vizvoljenja Ukraini« in v nemškem jeziku »Ukrainische Nachrichten. Mitteilungen des Bundes zur Befreiung der Ukraina« (boje na Dunaju VIII., Josefstädterstrasse 79). V splošno orientacijo za vse, kateri niso podrobneje poučeni o Ukrajincih, je državni poslanec dr. Čehelskyj spisal brošuro »Der Krieg, die Ukraina und die Balkanstaaten«. Prvi del brošure ima naslov »Nicht ein Befreier, sondern ein Unterdrücker der Völker« in dokazuje, da je Rusija vedno zatirala in še zatira vse neruske narode ter da je nevarna vsem narodom od skrajnega severa do Carigrada; ustanovitev samostojne Ukrajine je nujno potrebna za obrambo balkanskih narodov. V prilogi se pojasnjuje razmerje Ukrajine do Rumunije, Bolgarije in Turčije; pridejani so oklici na Rumune, Bolgare, Turke in na javno mnenje v Evropi. Brošura je izšla tudi v rumunskem in bolgarskem prevodu. Iz nje je razvidno, da je 30 milijonski energični ukrajinski narod vreden večje pozornosti, kakor se mu je doslej izkazovalo. Ni nemogoče, da bodo Ukrajinci kdaj igrali še veliko ulogo.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Prelaz Uzsok zopet v naših rokah.

Dunaj, 27. januarja. Uradno se poroča: V zgornji dolini reke Ung smo večerj vrgli sovražnika iz njegovih postojank na obeh straneh prelaza Uzsok. S tem je prešel po tridnevem boju zopet v našo posest eden najvažnejših karpatskih prelazov, za katerega so se tekom vojske vršili že večkratni ljuti boji in katerega so imeli Rusi v svoji posesti od 1. januarja ter ga po-

sebeno močno utrdili in trdovratno branili v več zaporedno ležečih ugodnih postojankah.

V zahodni Galiciji in na Poljskem se vrši vsled snega le zmeren artiljerijski boj. Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Brezuspešen ruski napad v vzhodni Prusiji.

Berlin, 27. januarja. Veliki glavni stan: Ruski napad severovzhodno od Gambina nič ne napreduje. Izgube sovražnika so bile na posameznih točkah težke.

Na Poljskem ni nobene izpremembe.

Najvišje armadno vodstvo.

Uspešno vpeljane operacije v Karpatih napredujejo. Naše čete so si večerj z osvojitvijo prelaza Uzsok odprle dohod do Turke.

Ljuti boji se vrše pri prelazu Lüp-kow in na vzhodno od tega ležečem gorskem prehodu, čez katerega pelje cesta v Lisko. Naše prodiranje med prelazoma Uzsok in Pantyr se vrši deloma že na galiških tleh. Rusi pošiljajo z vso naglico ojačenja proti našim četam. V najkrajšem času je pričakovati hudih bojev na gališkem predkarpatskem ozemlju. Naše čete, ki so morale prestatati velikanske napore, da so mogle prekoračiti močno zasneženo gozdno ozemlje, zaslužijo popolno priznanje.

V vzhodnih Beskidih, to je na obeh straneh prelaza Dukle, so Rusi mirni. Tudi na ostali fronti se večerj ni nič posebnega pripetilo.

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 27. januarja. Poročilo ruskega generalnega štaba z dne 25. t. m.: Na desnem bregu spodnje Visle so se vršili 23. januarja neznatni spopadi na črti med trgom Radzanow in Vislo. Na levem bregu vlada razmeroma mir izvzemši okolič Guma in Borzymowa, kjer Nemci ljuto napadajo. Bili so prisiljeni, da so se z izgubami umaknili.

V Galiciji so pričeli 22. in 23. t. m. Avstrijci na fronti Jaslika do jugovzhodno od železniške proge Ujgorad—Sambor z ofenzivo, ki je bila posebno silna pri Jasliki, kjer je sovražnik z artiljerijo obstreljeval naše postojanke. Oddelki, ki so znašli več kot eno divizijo infanterije, so, podpirani od artiljerije, posegli v boj, vendar je naš ogenj zadal sovražniku velike izgube in zadržal njegovo prodiranje. V Bukovini na meji pri Waleputni, 20 vrst zahodno Kimpolunga, so bile naše prednje čete ves dan v boju z avstrijsko artiljerijo.

RUSKI POSKUSI NA SEVERU IN JUGU PONESREČENI.

Berlin, 27. januarja. Vojaški so-trudnik lista »Berliner Tageblatt«, major Morath, piše o položaju na vzhodu: Poseben pomen so dobile sovražne operacije na krilih. Že večkrat smo opozarjali na sunke ruske armade severno od Visle. Tam skušajo Rusi potisniti nazaj našo fronto jugozahodno od črte Przasnysz — Konopki — Radzanow — Lipno — Gorni. Možno je, da je to ofenzivno pomikanje izpeljava novega ruskega načrta, katerega je rusko vojno vodstvo napovedalo. Če postavimo napad desnega ruskega krila v paralelo z rusko ofenzivo v južni Bukovini, bi lahko vojni položaj označili kot umikanje ruskega središča na črto Varšava—Iwan-gorod in prodiranje kril proti vzhodni Prusiji in Ogrski. Obe krili sta pa bili odbiti, v Bukovini pri Jakobenijsu so bili Rusi celo občutno poraženi.

BOJI NA POLJSKEM.

Rotterdam, 27. januarja. »Daily Mail« poroča iz Petrograda: Nemci in Avstrijci so zadnjih šest tednov naperili svoje napade posebno na črto Bzura—Rawka, 65 km zahodno od Varšave, in od juha proti črti Nida, 65 km proč od Krakova. Ti napadi zasledujejo enak strateški cilj, da bi namreč odbili rusko ofenzivo proti Sleziji. Vse, kar je ruska armada dosegla, je to, da je ohranila svoje postojanke, in vse, kar so dosegli Nemci, je to, da so ustavili pred sovražnimi postojankami. Obe armadi sta zelo močno trpeli. Obe sta močno zakopani, tako da bo položaj najbrže neizpremenjen še precej časa. Ruski vrhovni poveljnik pa noče, da bi pri tem ostalo, zato nadaljuje z napadi na vzhodno Prusko, medtem ko poizkuša Avstrijci in Nemci izvabiti v Bukovino. Nemci pridno vozijo vojni material na bojno črto zahodno od Varšave in koncentrirajo svoje čete na črti od izliva Bzura do Pilice, kjer je že zbranih nad 600.000 mož.

ŽIVAHNI BOJI NA SEVERNI FRONTI.

Budimpešta, 27. januarja. »Az Estu« poroča njegov poročevalec iz vojnega stana: Važnejši dogodki so se vršili na severni fronti, in sicer ob reki Nidi in v Karpatih. Topniški boj, ki je ob Nidi že trajen, je bil v zadnjih urah močnejši in sedaj divja z vso silo. V Karpatih

so Rusi napravili dva ofenzivna sunka. Oni iz severne Bukovine je bil naperjen proti ogrski meji, drugi iz te točke proti zahodu. Oba sunka so naše čete z lah-koto odbile in so Rusi imeli pri tem zelo veliko žrtev.

BOJ PRI RUJANI.

Kodanj, 27. januarja. Tu se govori, da so najbrže napadli nemške vojne ladje vzhodno od otoka Rujana (Rügen) ruski podmorski čolni. Dejstvo je, da so Nemci prekinili en dan prevoz čez Lasznitz, ker so zapazili tuje podmorske čolne. V zvezi s tem je vsekar uradno poročilo o torpedovanju nemške križarke »Gazelle«.

OBSTRELJEVANJE TARNOWA.

Berlin, 27. januarja. »Berliner Tageblatt« poroča: Ruske postojanke na gričih vzhodno od Tarnowa se sistematično obstreljujejo. Granate iz motorskih možnarjev so uničile obe železniški progi vzhodno in severno vzhodno od Tarnowa in preprečile Rusom direktno zvezo v Rzeszow, Lvov in z Vislo na Ruskem Poljskem.

MRAZ NA POLJSKEM.

Berlin, 27. januarja. »Russkoje Slowo« poroča, da je temperatura na severnem Poljskem močno padla. Toplo-mer kaže po noči 10 stopinj pod ničlo.

RUSKE ČETE V KARPATIH.

Pariz, 27. januarja. Ruski vojni poročevalec »Journal« poroča, da je v ruski karpatski armadi zastopanih 26 narodov: Veliki Rusi, Malo Rusi, Sibirici, Poljaki, Lehi, Litavci, Nemci, Jude, kavkaški mohamedanci s krivo turško sabljo, Baškiri, Buriditi, Kirgizi, Kalmiki, Mongolci, ruski Grki, Rumunci in Bolgari. Turkestanci, Bu-hari, Samarkandčani, Čerkezi, Čeremizi, Moravini, Čuvaši, Permidki, Samojedi, Ukrajinci in drugi.

ŽELEZNIŠKI PROMET V GALICIJI.

Krakov, 27. januarja. Železniški promet na progi Krakov—Orlow—Novi Sandec—Tuchow je zopet upostavljen.

STO NOVIH PRAVOSLAVNIH OBČIN V GALICIJI.

Peterburg, 27. januarja. Ruski listi poročajo, da je sveti sinod predlagal za dva meseca po 10.000 rubljev mesečno za duhovščino v okoli 100 novoustanovljenih pravoslavnih verskih občinah v Galiciji.

ZEPPELINOV ZRAKOPLOV NAD LIBAVO.

Frankobrod, 27. januarja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Libave, da je preletel mesto neki Zeppelinov zrakoplov, ki je metal v mesto bombe.

PAU V RUSKEM GLAVNEM STANU.

Berlin, 26. januarja. »Lokalanzeiger« poroča iz Genfa: General Pau se pripelje jutri v ruski glavni stan, kjer obišče velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Pau izroči Nikolaju francosko vojaško svetinjo, glavno pa je, da se posvetujejo o bodočih vojnih prijateljstvih in sovražnikih trojnega sporazuma.

POLJSKA LEGIJA PRIKLOPLJENA RUSKI ARMADI.

Petrograd, 27. januarja. General Ivanov, višji poveljnik zahodnih armad je odredil, da se poljska legija priklopi aktivni armadi. Legija se bo vzdrževala na državne stroške, poveljevali ji bodo poljski častniki; dobila bo tudi artiljerijo.

K POMORSKEMU BOJU PRI HELGO-LANDU.

Pomorska bitka z dne 24. januarja t. l. je izza boja z dne 28. avgusta 1914 prvi veliki spopad med nemškimi in angleškimi pomorskimi bojnimi silami v evropskih vodah. Glasom uradnih poročil je bila angleška bojna moč tudi topot mnogo močnejša nego napadajoče

RUSKI ČASTNIKI USMRILI POLJSKEGA ŽUPNIKA.

»Kurier Polski« piše 25. t. m.: Poljski izseljenci v Pardubicah so obveščeni, da so umorili pijani ruski častniki župnika Kedra v Luzni.

PROCES PROTI REVOLUCIONARJU BURZEWU.

Stockholm, 27. januarja. Proces proti revolucionarju Burzewu, ki se je, kakor znano, prostovoljno vrnil na Rusko in bil tam aretiran, se prične dne 2. februarja.

PRAZNOVANJE ROJSTNEGA DNE NEMŠKEGA CESARJA V NAŠEM VRHOVNEM POVELJSTVU.

Dunaj, 27. januarja. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Rojstni dan nemškega cesarja in pruskega kralja se je praznoval v višjem poveljstvu priprosto, a dostojno. Pred evangelijsko cerkvijo so se zbrali ob 9. dopoldne vsi generali in častniki, ki so pričakovali višjega armadnega poveljnika maršala nadvojvodo Friderika. Njim na čelu, sledili so mu prvi v višjem poveljstvu navzoči nemški častniki, se je podal maršal v cerkev, kjer se je že nahajalo službe prosto moštvo, na galerijah pa izbrano občinstvo. Po izpodbudni pesmi petja zmoežnega moštva je slavil pastor v dovršeni obliki važnost praznika, slavlje je zaključila nemška in avstrijska himna. Opoldne so se zbrali zastopniki nemške armade in višji funkcionarji višjega poveljstva v stanu Njegove cesarske in kraljeve visokosti višjega poveljnika armade, ki je pri pojedini zaklical trikratni navdušeno sprejeti »hura« najvišjemu vojnemu gospodu nemške armade.

Nova žrtev nemškega podmorskega čolna.

Milan, 27. januarja. Dne 26. decembra je odplul iz пристanišča New Castle s premogom naloženi angleški parnik »Glenmorgan«, ki bi moral priti 7. ali 8. januarja v Livorno. Parnik pa do danes še ni došel. Boje se, da se je na morju poškodoval ali pa da je postal žrtev kakega nemškega podmorskega čolna.

Italijanska vojna ladja poškodovana.

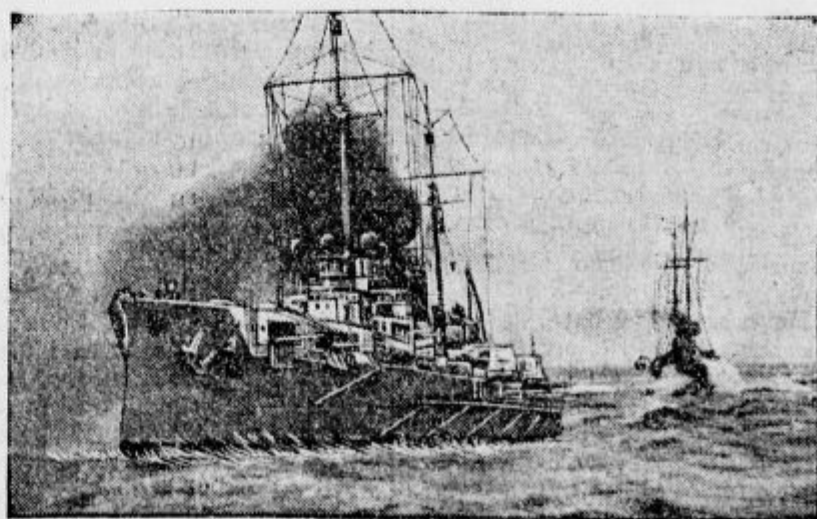
Rim, 27. januarja. Italijanska križarica »Coatit« se je na dosedaj še nepojasnen način težko poškodovana vrnila z vožnje po Jadranskem morju.

Tekmeči na južnem morju.

Kodanj, 27. januarja. V Tokiu se govori, da namerava Avstralija odpustiti čete v tiste nemške kolonije, ki so jih zasedli Japonci, da preprečijo njih trajno zasedbo po Japoncih. V Tokiu tem govoricam ne verujejo.

Nemško križarko zadel torpedo.

Berlin, 26. januarja. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Blizu otoka Rujana (Rügen) je napadel 25. t. m. malo nemško križarko »Gazelle« sovražni podmorski čoln, ki je križarko zadel s torpedom. Poškodba je neznatna. Žrtev ni. Križarka se je pripeljala v neko nemško pristanišče ob Vzhodnem morju.

nemške ladje, a kljub temu so Nemci prizadejali Britancem enako škodo kakor oni njim. Da so se morali Angleži končno umakniti, dokazuje, da so vrli nemški mornarji tudi topot v polni meri izvršili svojo dolžnost. Križar »Blücher«, ki se je žal potopil, je bil dovršen leta 1908. in je obsegal 15.800 ton, posadka je štela 887 mož.

»Gazelle« je mala križarica, ki obsega 2600 ton in šteje 268 moč posadke. V morje je bila spuščena 1. 1898.

Boji na zahodu.

Nemške uradne poročila.

Nemški uspehi na višinah Craonne. Berolin, 27. januarja. Veliki glavni stan: Pri Neuportu in Ypernu se je vršil le artiljerijski boj.

Pri Cuinchy, jugozahodno od La Basse, je poskušal sovražnik včeraj zvečer zopet osvojiti postojanke, katere smo mu iztrgali dne 25. t. m. Napori so bili zaman; napad se je v našem ognju izjalovil.

Boji na višinah Craonne, o katerih smo že včeraj poročali, so imeli popoln uspeh. Francozi so bili vrženi iz svojih postojank na višinah zahodno od La Creute in vzhodno od Hurtebize in potisnjeni na južno pobočje gorovja. Več opirališč v širini 1400 m so Saksonci z naskokom vzeli. Ujeli smo 865 neranjenih Francozov, zaplenili 8 strojnih pušk, eno pionirsko zalogo in veliko drugega materiala.

Jugovzhodno od St. Mihiela so naše čete vzele Francozom eno opirališče. Protinapadi Francozov so ostali brezuspešni.

V Vogezih leži debel sneg, ki ovira naše operacije.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Genf, 27. januarja. Uradno poročilo francoskega generalnega štaba z dne 25. t. m.: V Belgiji smo nekoliko napredovali. Vzhodno od St. Georgesa se je vršil artiljerijski dvoboj. Od reke Lys do Oise so bili deloma zelo obsejni topovski boji. Na fronti Aisne ni nič novega, razven pri Berry-au-Bacu, kjer je bil odbit sovražni napad. Strelski jarki so tedaj ostali v naših rokah. V Champagni smo razrušili več nemških utrd. V Argonih v gozdu La Gruie se je vršil živahen infanterijski boj, katerega je ustavilo streljanje naše artiljerije. Ob Maasi je naša artiljerija končno razrušila most pri St. Mihielu. No Lotrinškem smo pri Eberweilerju iznenadili nek bavarski oddelek in ujeli več vojakov. V Vogezih in Alzaciji je gosta megla.

Na Flanderskem se pričele velike operacije.

Haag, 27. januarja. Iz Pariza se poroča, da se bije na celi bojni črti silovit boj, ne da bi bila dosegla kaka stranka dozdaj večje uspehe. Severna Francija in Belgija se še vedno nahajata v strašnem stanju. Strelski jarki so izpremenjeni v potoke, nasipi v blato. Nemci so uvedli velikobsejni napad pehote med Neuportom in Lombardzydem. Francoze in Angleže je nato ojačila pehota in artiljerija. Zadnje dni so zbirali Nemci velike množice tu. Na severnem Flanderskem prodirajo Nemci proti črti zaveznikov.

Siloviti boji v Argonih in Vogezih.

Köln, 27. jan. »Kölnische Ztg.« poroča, da se bijejo v Argonih in Vogezih siloviti boji z velikimi izgubami. Francozi pripravljajo baje v Vogezih novo ofenzivo. Francoski vojaški dopisniki pripisujejo bojem na Alzaškem veliko važnost.

Berlin, 27. jan. »Nationaltidende« poroča iz Pariza: Trdovratni boji pri Hartmannswillerkolu in v Argonih se nadaljujejo trdovratni boji. V gozdih severno od Wattweilerja divja osobito silovit boj, ki se je pričel dne 20. t. m. ponoči. Nemci so osvojili razvaline gradu Hitzstein, a naprej ne morejo priti.

Francosko zračno brodogradništvo.

Frankfurt, 27. jan. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Rima, da je Francoska postavila v službo 2600 aeroplanov s proračunom nad 20 milijonov frankov.

Cestna železnica Ostende—Dixmuiden. Amsterdam, 27. januarja. »Daily Mail« poroča: Nemci nadaljujejo svoje napade z veliko spretnostjo. Med Ostende in Dixmuidenom so napravili cestno železnico.

Nove angleške čete.

Amsterdam, 27. januarja. O prevozu angleških čet piše dopisnik lista »Nieuwe Rotterdamsche Courant«: Nove angleške čete, ki bodo ojačile zavezniško armado, so došle na Francosko. Za prevoz je bila organizirana posebna varnostna služba. Tekom 24 ur je priplulo v razna francoska pristanišča okoli 28 prevoznih ladij, ki so prepeljale armado 100.000 moč, ki so izborno izvežbani.

Ruski general pri Poincareju.

Pariz, 27. januarja. Predsednik Poincare je na čast ruskemu generalu Ynopovu priredil zajutrek, ki so se ga

udeležili med drugimi tudi Izvoliski, Delcassé, Millerand, generala Joffre in Pau.

Blizu nizozemske obali se potopila neka vojna ladja?

Amsterdam, 26. jan. Iz Nesa pri Ammelandu se poroča: V nedeljo se je čulo silovito dolgo trajajoče gromenje topov; pozneje smo videli, da so se peljali trije podmorski čolni in dve torpedovki proti vzhodu. Ponoči smo čuli večkrat znamenja in parne piščali. Obrežna straža sodi, da se je potopila ne daleč od obrežja neka vojna ladja. Z obrežja se nič ne vidi.

Anglija izdala dozdaj za vojsko 5000 milijonov kron.

Basel, 26. januarja. »Baseler Nachrichten« poročajo: Po angleških poročilih je po začasnem računu angleškega državnega kancera izdala v tednu pred 17. t. m. za vojsko 15.300.000 funtov šterlingov; dosedanjí vojni izdatki Anglije znašajo 207 milijonov funtov šterlingov (5000 milijonov kron).

Anglija izgubila dozdaj 18 vojnih ladij.

Rotterdam, 27. januarja. »Rotterdamsche Courant« poroča, da je izgubila dozdaj angleška mornarica 18 velikih vojnih ladij, med njimi dva dreadnoughta.

Caillauxa pičila kača.

Kodanj, 27. januarja. List »Berlingske Tidende« poroča iz Pariza: Po poročilih iz Buenos-Airesa je pičila prejšnjega francoskega finančnega ministra Caillauxa kača. Njegovo stanje je zelo resno.

Zaplenitev nemškega premoženja na Francoskem.

Frankfurt, 27. januarja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Pariza: Po poročilu ministra Brianda je bilo do 5. januarja zaplenjeno premoženje 4001 nemškega trgovskega podjetja in 2187 zasebnikov po celi Francoski. Od tega odpade premoženje 1142 podjetij in 449 zasebnikov na departement Seine.

Generalni plačilni mojster francoske armade aretiran.

Pariz, 27. januarja. (Kor. urad.) »Gazette de la Croix« poroča: Vojaške oblasti so zaprle generalnega armadnega plačilnega mojstra Desellauda in njegovo ljubimko.

Potopljeni mornarji križarke »Viknor«.

London, 27. januarja. (Kor. urad.) V zvezi z izgubo pomožne križarke »Viknor« se poroča iz Derryja, da je vrglo morje na obrežje Ulstra več mrtličev.

Pobuna v indijski jetnišnici.

London, 27. januarja. (Kor. urad.) »Zentral News« poroča iz Bombaya, da se je uprlo v zaporu v Belgaonu 35 jetnikov rodu Berad. Ustrelili so jih 18, 6 jih ranili, ostali so ušli.

Z juga.

PRED MARCEM RUMUNIJA NE POSIŽE V VOJSKO.

Kodanj, 27. januarja. »Rusko Slovo« poroča iz Sofije: Rumunska vlada je obvestila oficijelno Bolgarijo, da rumunske vojaške odredbe nikakor niso naperjene proti Bolgariji. Rumunija nakupuje velike množine voj. materiala. Zagotovljeno je tudi v Angliji veliko posojilo, a pred marcem ne poseže Rumunija v vojsko.

RUMUNSKI DEMENTI.

Bukarešt, 27. januarja. (Kor. urad.) »Vitorul« dementira poročilo nekaterih bukarških listov, da je baje predlagala Rusija Rumuniji, naj zasede Sedmograško in Bukovino ter kooperacijo rumunske armade.

BOJ PRI STRUMNICI.

Solun, 27. januarja. (Kor. urad.) V okolici Strumnice se je bil krvavi boj med srbskimi vojaki in mohamedanskimi begunci. Srbi so hoteli zabraniti prehod mohamedancev na bolgarsko ozemlje. Število vojaščin podvrženih mohamedancev cenijo na 3000 moč.

MALISORI PROTI ČRNOGORCEM.

Berolin, 27. januarja. »Morningpost« poroča iz Rima, da so postale razmere v Albaniji nevarne. Čete Malisorov so se poskušale polastiti blaga, ki leži v Medui in je namenjeno za Črnogoro. Streljali so na pošto, ki je vozila v Skander in izsilili od potnikov denar. Vstali so zasedli Rvold in ugasnili luč v svetilniku pri Rodomi.

Portugalska.

CELOTEN ODSTOP PORTUGALSKE VLADE.

Lyon, 26. jan. »Lyon' republicaine« poroča: Demisioniralo je portugalsko ministrstvo. General Pimento Castro je prevzel začasno ministrsko predsed-

stvo in začasno vodstvo vseh ministrstev.

PORTUGALSKA KRIZA.

Lizbona, 27. januarja. Reuter poroča: Predsednik Arriaga je poveril generalu Puncta Castro sestavo novega ministrstva. V novem ministrstvu bodo nadvladovali vojaki.

POTLAČEN POIZKUS DRŽAVNEGA PREOBRTA NA PORTUGALSKEM.

London, 27. januarja. (Kor. urad.) Reuter poroča iz Madrida: Listi objavljajo brzojavke iz Lizbone, da so poizkušeli demokratski državni preobrat. Pričeli so zanj večje število podčastnikov, ki so se pomešali med množico. Republikansko orožništvo je zaplenilo več avtomobilov, ki so vozili dinamit in bombe. Novi ministrski predsednik Castro, ki je ukrenil vse potrebno, je poizkus potlačil z lahkoto.

PORTUGALSKA NE POŠILJA VOJAKOV V AFRIKO.

Milan, 27. jan. Madridski »Imparcial« poroča iz Lizbone, da so začasno ustavili odposiljanje vojakov v Afriko.

Kaj namerava Italija?

Italija bi za vojsko rabila 4000 milijonov lir.

Dunaj, 27. januarja. »Wiener Allg. Zeitung« poroča iz Rima: Vojaški list »L'Esercito Italiano« izjavlja, da bi morala razpolagati Italija, če se udeleži vojske, poleg ene milijarde, ki je že zdaj potrebna, v enem četrtletju še približno s 3000 milijoni lirami.

Izjava Giolittija.

Rim, 27. januarja. »Tribuna« poroča: V neki noti izjavlja Giolitti, da je oportunist v najboljšem pomenu besede in da ni nikakor pristaš brezpogojne nevtralnosti. Nadalje izjavlja, da se ni nikdar nogajal za hrbtom vlade z Bülowom.

Demonstracije proti vojski.

Dunaj, 27. januarja. »Wiener Allg. Zeitung« objavlja iz Rima: »Avanti« poroča, da so v velikih krajih demonstrirali proti vojski. V nekaterih krajih so se ob tej priliki spopadli tudi s policijo in je bilo ranjenih več oseb.

Za in proti vojski.

Milan, 27. januarja. V nedeljo je zboroval narodni kongres vojski prijaznih skupin. Zastopanih jih je bilo deset. Shod je bil zelo bojevit. Sprejeli so predlog, naj se odpove trozvezna pogodba in naj Italija v evropskem koncertu nastopa samostojno. — »Perseveranza« pripominja, da se dežela ne pusti nahujskati v vojsko. Kakor Japonska in Anglija hoče tudi Italija zasledovati lastne koristi. Vodstvo italijanske radikalne stranke je sklenilo z vsemi proti trem glasovom, da nastopa tudi naprej za to, da poseže Italija v vojsko.

Vojne stranke iznabijajo tla.

Monako, 27. januarja. »Tribuna« poroča: »Münchner Neueste Nachrichten« poročajo iz Milana: Vojne stranke iznabijajo vsak dan bolj tla. Več radikalnih poslancev se zavzema zdaj za nevtralnost. Radikalna stranka se je že razcepila. Če se strmoglavi Salandra, je gotovo ministrstvo Giolitti. Iz zanesljivega vira poizvem, da se je Giolitti še pred kratkim odločno izrazil za nevtralnost.

Rusija o oborožitvi Italije.

Petrograd, 27. januarja. »Rječ« poroča iz diplomatskih krogov: Vlada ne pripisuje oboroženju Italije, Rumunije in Grške nobene resne važnosti. Ni verjetno, da bi se te velesile hotelo v bližnjem času udeležiti vojske. Pripravljene hočejo biti marveč za trenutek, ko lahko stavijo svoje zahteve.

Podrobnosti s shoda revolucionarjev.

Dunajski listi poročajo iz Milana: Na kongresu revolucionarjev, ki se, kakor znano, zavzema za vojsko, je bilo zastopanih 46 skupin. Delegat Mussolimi je izjavil, da je do zdaj vojaški položaj ugoden Nemčiji in Avstro-Ogrski. Prefekt je prepovedal slavlje v spomin padlim Garibaldincem. Agitacijo kongresa odločno obsoja socialistični »Avanti«.

× × ×

SV. OČE ZASLIŠAL AVSTRO-OGRSKEGA POSLANIKA.

Rim, 27. januarja. (Kor. ur.) Sveti oče je sprejel danes v posebni avdienci avstro-ogrskega poslanika pri apostolski stolici, princa Schönburg-Hartenstein.

Kitajska in Japonska.

Frankfurt n. M., 28. januarja. (K. urad.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Petrograda: Petrograjska agentura poroča iz Pekinga, da je Kitajska dne 14. januarja zahtevala od Japonske,

da odpokliče svoje čete iz šantunške province. Japonska je zahtevo odbila z utemeljitvijo, da vojna z Nemčijo še ni končana.

JAPONSKO OPIRALIŠČE ZA LETALA NA KAROLINIH.

Frankfurt, 27. jan. »Frankfurter Ztg.« poroča neposredno iz Tokia: Angleška je dovolila, da napravi Japonska na nemškem otoku Jác (zahodni Karolinski otoki) opirališče za japonsko zračno brodogradništvo.

Iz Amerike.

AMERIŠKI KREDIT ZA RUSKE TRGOVCE.

Petrograd, 27. jan. »Ruskoje Slowo« poroča, da je skupina newyorških finančnikov predlagala ruski vladi, da otvorijo ruskim trgovcem 12 milijonov dolarjev kredita v obliki 4 $\frac{1}{4}$ % menic na 30, 60 in 90 dni.

200.000 FUNTOV ZA IZPOPOLNITEV AMERIŠKE VOJNE MORNARICE.

Amerikanska reprezentanska zbornica je dovolila 200.000 funtov šterlingov za izpopolnitev ameriškega vojnega brodogradništva.

Podrobnosti k pomorskemu boju pri Helgolandu.

Berolin, 28. januarja. (Kor. urad.) Jutranji listi podajajo natančnejši opis pomorskega boja pri Helgolandu. Nemško brodogradništvo pod vodstvom kontreadmirala Hipperja je plulo v črti Kiel. 120 morskih milj od Helgolanda je srečalo angleško brodogradništvo, ki je bilo po številu in velikosti ladij mnogo močnejše nego nemško. Admiral se je obrnil proti jugovzhodu, bodisi, da bi bliže obali našel pomoč, ali pa, da bi imel ugodnejšo solnčno luč in veter. Angleži so pluli skoraj paralelno v razdalji kakih 20 km, koncem boja 15 km daleč od Nemcev. Svoj ogenj so osredotočili na zadnjo nemško ladjo »Blücher«. Imeli so prednost v brzini 28 morskih milj proti 25, s katero je vozila »Blücher«. Sovražni strel je na »Blücher« kmalo povzročil škodo pri strojih, tako da je ladja zapstala. Ladja se je vlegla postrani, a kljub temu mirno streljala naprej. S svojimi streli je »Blücher« potopila dva napadajoča angleška torpedna rušilca, tretjega pa je najbrže potopil nemški podmorski čoln. Končno je dobila »Blücher« torpedni strel z drugih rušilcev ter se razletela. 70 morskih milj od Helgolanda se je angleško brodogradništvo obrnilo nazaj, bodisi iz strahu pred nemškimi ojačenji ali podmorskimi čolni, bodisi radi nevarnosti zbog min ali radi stanja lastnih ladij. Poveljniška ladja »Lion« je namreč ležala postrani, neka druga ladja, »Tiger«, je močno gorela ter je zaostala. Bojna črta je bila razdrta, vse ladje je pokrival gost dim. Sredi dima se je pred nekimi zaostalim nemškim torpednim čolnom pojavila angleška bojna ladja. Torpedovka je lansirala in zadela, naka se je bojna ladja nemudoma potopila. To dejstvo potrjuje neki nemški zrakoplov, pa tudi nemški križar »Moltke«. Nemške lahke bojne sile se niso dalje udeleževale boja. Nemške izgube so: »Blücher«, ki se je potopila, pri čemer so angleške torpedovke rešile 200 moč posadke, ena oklopna križarica in ena majhna križarica sta dobili vsaka po en strel, v čemer je bilo nekaj mrtevih. Torpedovke so se nepoškodovane vrnile. Poškodovana angleška oklopna križarja je po vsej priliki težka, ker ga je končno vlekla »Indomitable«. Izgube med angleškim moštvo dokazujejo, da so nemški izstrelki prebili oklep. Katera angleška ladja se je potopila, ni znano. Če so Angleži z izgubo ene ladje in dveh torpedovk ter s škodo na drugih ladjah zadovoljni, je lahko tudi nam prav.

IZGUBE ANGLEŠKE MORNARICE.

Carich, 27. jan. »Zürcher Post« izve iz dobrega vira, da se kljub prikrižanju od strani admiralitete množe na Angleškem vesti o znatnih izgubah angleške mornarice. Trdi se, da so se potopile velike bojne ladje »Thunderer«, »Ajax« in »Queen Mary«.

Razna poročila.

NOV NEMŠKI GENERALNI KVARTIRNI MOJSTER.

Berolin, 28. jan. (Kor. ur.) Iz glavne stana se poroča: Namesto generala Wild pl. Hohenborna, ki je bil imenovan za vojnega ministra, je imenovan za generalnega kvartirnega mojstra generaladjutant baron pl. Freytag-Loringhoven.

NEMŠKI POLICIJSKI PREDSEDNIK V LODZU.

Berlin, 28. januarja. (K. u.) Tajni vladni nadsvetnik in poročujoči svetnik državne pisarne pl. Otten je bil določen za policijskega predsednika v Lodzu in okolici.

KRUPPOVIH DELAVNIC ZRAKOPLOVI NISO NAPADLI

Berlin, 27. januarja. »Wolffov urad« poroča: Inozemski listi te dni zopet poročajo o napadu na Kruppovo tvornico v Essenu in da so zadele bombe popravilnico avtomobilov, ki da jih je 400 zgorelo. Z merodajne strani se glede na tozadevno vprašanje izjavlja, da se sploh v tvornici ne nahaja popravilnica avtomobilov; izmišljeno je poročilo o napadu iz zraka. Kar se tiče zgorelih avtomobilov, je nekaj resnice v poročilu. Ni jih bilo sicer toliko, kolikor se poroča, marveč le dva. Tudi se nista nahajala v Essenu, marveč v düsseldorfskem cirkusu, ki je zgorel pred 14. dnevi.

Novi moratorij.

Državni zapisnik z dne 25. januarja t. l. objavlja novo moratorično naredbo za čas od 1. februarja do konca maja. Poudarjamo, da velja moratorij samo za zasebno-pravne terjatve, ki so pred 1. avgustom 1914 nastale, a zapadle v plačilo šele po tem času.

V bistvu določa naredba sledeče:

1. Pred 1. avgustom 1914 nastale zasebno-pravne denarne terjatve, včevši menične in šekovne terjatve in one iz zavarovalnih pogodb, ki so bile sklenjene pred tem dnem, so odložene sledeče:

2. V kolikor niso že prejšnji moratoriji določili plačila takih terjatev, je plačati: a) od terjatev, ki so najkasneje 14. avgusta zapadle v plačilo, dne 14. februarja 25% (tretjo četrtino) in ostanek dne 15. aprila 1915;

b) od terjatev, ki so zapadle v plačilo med 15. in 31. avgustom 1914, 25% (tretjo četrtino) oni dan februarja, ki po svoji številki odgovarja prvotnemu dnevu zapadlosti; najkasneje pa dne 28. februarja in ostanek pa oni dan v aprilu, ki odgovarja prvotnemu dnevu zapadlosti, najkasneje pa dne 30. aprila 1915;

c) od terjatev, zapadlih v plačilo meseca septembra ali oktobra 1914, je plačati 25% (tretjo četrtino) oni dan v marcu, ki po svoji številki odgovarja prvotnemu dnevu zapadlosti in ostanek oni dan v maju, ki odgovarja dnevu prvotne zapadlosti;

d) od terjatev, zapadlih v novembru 1914, 25% (drugo četrtino) na oni dan v aprilu, ki po svoji številki odgovarja prvotni zapadlosti, najkasneje pa do 30. aprila 1915.

Pri menicah in šekih je plačati najmanj 100 K, če 25% terjatve ne doseže tega zneska.

3. delni znesek, ki ga je treba plačati, je treba zračunati po znesku, ki ga je imela terjatve dne 1. avgusta 1914, ali pa ob kasnejši zapadlosti; obenem z delnim zneskom je plačati do dneva plačila narasle obresti od cele neplačane terjatve in vse stranske pristojbine.

4. Ostanek terjatev, zapadlih v novembru, in terjatve, zapadle v decembru 1914 in v januarju 1915, so odložene do 31. maja 1915.

5. Terjatve, ki zapadejo šele po 1. februarju, so podvržene samo odlogu, kakor ga določa sodnik v posameznem slučaju.

Nova je tudi določba, da so izvzete od moratorija in je treba do polne višine plačati za drugo polletje 1914 nastale obresti iz tekočega računa in vložnih knjižic. Tudi je določeno, da se morajo dati višja izplačila iz tekočega računa in vlog na blagajniške listke.

Uradno pojasnilo pravi, da so dosežanje skušnje s prejšnjimi moratoriji bile ugodne — navadno se je plačalo višje zneske — zato so poklicani zastopniki raznih stanov in poklicov izrazili željo, da se spravi v plačilo še stare terjatve v hitrejšem teku, pač pa da zahteva pravna varnost, kakor tudi stalnost prometa, da se ta plačila uredi v daljši dobi štirih mesecev.

Novi moratorij odgovarja tem željam in urejuje odlog za prihodnje štiri mesece in ukazuje, da je meseca februarja in aprila plačati po eno nadaljnjo četrtino onih terjatev, ki so zapadle do konca avgusta 1914 v plačilo; meseca marca in maja pa je plačati po eno četrtino od terjatev, zapadlih v septembru in oktobru. Ker je mesec april v primeri z marcem in majem razmeroma manj obtežen, zato je določeno, da je treba drugo četrtino v novembru zapadlih terjatev plačati že meseca aprila. Kakšen uspeh bodo imele te določbe? Koncem maja bodo vse do konca oktobra zapadle terjatve plačane popolnoma, novemberske zapadlosti pa do polovice. Ostanek terja-

tev (1/2), zapadlih v novembru, in cele terjatve, zapadle v decembru 1914 in do konca januarja 1915, so začasno odložene do konca maja 1915. Njihovo odplačilo bo uredil šesti moratorij.

Ker v trgovini in prometu ni navada, da bi se prodajalo na daljše kakor šestmesečno upanje (kredit), in v resnici je takih slučajev le malo, zato moratorij ne določa več zakonitega odloga za terjatve, nastale pred 1. avgustom 1914, ki pa zapadejo v plačilo šele po 31. januarju 1915. Izvzete so tedaj iz moratorija in jih je treba naenkrat, kakor dogovorjeno, plačati v polni višini. Zna se pa zgoditi, da gospodarski položaj te vrste dolžniku ne bo dopuščal takojšnjega plačila cele terjatve. Prosil bo upnika, naj mu dovoli odlog. Če mu ta ustreže, je prav, drugače pa naj se kar obrne na sodnika, ki bo v spoštovanju vrednih razmerah dolžnika dovolil primeren odlog. Naredba pa dolžniku po n. sodnijo zelo olajša, kajti stroškov razprave glede odloga sodnik ne bo naložil dolžniku, če se upnik upira očitno utemeljeni izvensodni prošnji za odlog.

Kakor rečeno, so terjatve, ki zapadejo v plačilo po 31. januarju 1914, izvzete iz moratorija in bi jih bilo treba takoj plačati. V to skupino terjatev pa lahko pridejo tudi take terjatve, ki niso že od začetka imele za februar ali marec določene plačilnega dneva, ampak so bile, n. pr. določene za kasnejši, morda celo nedoločen čas. V mnogih slučajih pa se je upnik poslužil svoje pravice in je dolžniku odpovedal svoje posojilo v takem času, da ga mora dolžnik plačati sedaj v februarju ali marcu. Prvotno kasneje zapadla in plačljiva terjatve, bo zapadla tedaj hitreje v februarju ali marcu. Dolžnik bi prišel v teh slučajih v veliko stisko, da v kratkem času poskrbi za potreben denar, morda celo znatne vsote, in zato ga naredba varuje pred to nepričakovano skrbjo in določa, da so vse terjatve, ki jih je upnik odpovedal v času od 1. avgusta 1914 do 31. januarja 1915 in zapadejo v plačilo tekom februarja ali marca, odložene do konca marca.

Za Galicijo in Bukovino so vse dosežanje terjatve odložene v celi višini za nadaljna dva meseca.

Turčija v vojski.

TURŠKO URADNO POROČILO.

Carigrad, 26. januarja. (Kor. urad.) Glavni sian objavlja: Ob kavkaški meji je trajno mirno. Anleška križarka »Doris« je poizkušala blizu Alexandrette izkrcati vojake. Ogenj turških obrežnih baterij je prisilil Angleže, da so se morali umakniti. Izgubili so sedem mrtvih.

Dnevne novice.

+ Molitve za mir, zaukazane od sv. očeta Benedikta XV., se bodo opravljale v ljubljanski škofiji v nedeljo dne 7. februarja. »Škofijski List« prinaša potrebni navod in predpisano molitev. Ako kak župni urad ne dobi do nedelje »Škofijskega Lista«, naj pobožnost kljub temu oznani že v nedeljo, dne 31. januarja. Molitev za mir se dobiva natisnjena na lističe v prodajalni Katoliškega tiskovnega društva (Ničman) v Ljubljani.

+ Popolna suvereniteta na polju notranjih vprašanj! Dunajska »Information«, razpravljajoč o pomenu obiska avstrijskega prestolonaslednika nadvojvode Karola v nemškem glavnem stanu, piše: »Vedno je spadalo k vrhovnim maksimam nemške državne politike, da ni nikoli in na noben način hotela vplivati na notranje politične probleme naše monarhije. Nemčija izhaja s povsem pravičnega stališča, ne morejo najti varneje in zanesljivejše zaščite, nego v mogočni, notranje utrjeni Avstro-Ogrski. Odgovarjalo je tudi vsled zdravim realno-političnim nazorom merodajnih krogov nemške države, da se narodnostna in druga strankarska vprašanja monarhije morajo odtežati vsakemu vnanjemu vplivu. Teža principa se je in se drži Nemčija neomajno. Nemčija motri in ocenjuje monarhijo z nje mnogoličnim narodnostnim konglomeratom kot enotno celoto. Nikdar ni pozabljala, kolike velike zasluge za trdnost in bogatstvo monarhije je pripoznat vsaki posamični narodnosti, tudi slovanski! — V Nemčiji se niso nikdar odtelali spoznanju, da kaka enostranska, malenkostna politika ne bi bila nikdar na korist monarhije, da so marveč direktive za notranjo politiko Avstro-Ogrske ostro začrtane po zgodovini in po etnografičnih dejstvih. Sedanje respektiranje popolne suverenitete vsakega kompacišcenta na poljih notranjih vprašanj je v najvažnejšo oporo trajnega neporušnega sporazumljenja. — »Edinost« pa pristavlja: Popolno suvereniteto naše monarhije v notranjih stvareh nasproti vsakomur — to zahtevamo mi avstrijski Slovani! In da je bilo časov, ko ti poslednji niso brez bojazni in skrbni mislili na trozvezno vnanjo politiko

države, temu je bilo vzrok ravno dejstvo, da so izvestni ljudje z besedo in dejanji vzbujali domnevo, da tudi kaka tuja vlast poseza s svojimi zahtevami na polje avstrijskih notranjih problemov. Da se je tudi z visokih, odločilnih strani vedno in glasno govorilo in tudi s prepričevalnimi dejanji podkrepljalo to, kar je sedaj posebno akcentirala »Information«, o zaslugah vseh narodov za monarhijo in o suvereniteti, popolni neodvisnosti države na polju notranjepolitičnih vprašanj — da se je to godilo: marsikatera grenkoba bi bila prihranjena narodom in — državi sami!

+ Naslednik Bilinskega. Poročilo »N. Fr.Pr.«, da sledi Bilinskemu nekdanji min. preds. Körber, tu ne veruje. Če Bilinski odstopi, se kot njegov naslednik imenuje namestnik Hohenlohe, markis Bacquehem, ali pa nekđ. min. preds. Beck. Bilinskijevo stališče je omajano, odkar je bil izveden napad na prestolonaslednika v Sarajevu. Danes smo dobili poročilo, da je odstop Bilinskega vsak čas pričakovati.

+ Generalni vikar za rusinske begunce. Provincialni galisijki menihovi bazilijancev, P. Filas, je od svete stolice imenovan za generalnega vikarja za vse katoliške Rusine v avstrijskih pokrajinah. Podelila se mu je popolna in samostojna jurisdikcija nad vsemi rusinskimi begunci. Ta naredba svete stolice je veljavna do preklica. P. Filas je bil rojen leta 1864.; že deset let je provincialni bazilijanec. Sedaj živi v Križevcih na Hrvaškem kot gost novega hrvatskega grško-katoliškega škofa dr. Njaradija. Pri tej priliki omenjamo, da je dr. Njaradi doma iz rusinske kolonije v Bački na južnem Ogrskem; sicer se je pa popolnoma pohrvalil ter uživa posebno zaupanje in spoštovanje vseh katoliških hrvatskih krogov.

— Prosta vožnja za črnovojniške obvezance. Tiskovni urad c. kr. ministrskega predsedstva naznanja: Z razglasom političnih oblasti se je odredil vpoklic v letih 1891, 1895 in 1896 rojenih črnovojniških obvezancev kakor tudi onih črnovojniških obvezancev, ki so bili rojeni v letih 1878, 1879, 1880 in 1881 in ki so si, ne da bi bili preje v avstroosrski monarhiji obvezani k vojaški službi, pridobili avstrijsko ali ogrsko državljanstvo šele po 31. decembru tistega leta, ko so dopolnili 33. leto starosti in se niso imeli — ne da bi bila s tem prizadeta njihova črnovojniška dolžnost — podvreči nobenemu naboru, — k oboroženi črnovojniški službi. Te osebe imajo prosto vožnjo po železnicah od svojega bivališča do narodnega kraja in nazaj, kakor tudi pri odhodu k vojakom, ako so bili potrjeni, do onega kraja, kamor morajo odriniti. K brezplačni vožnji opravičuje črnovojniška legitimacija, toda le tedaj, ako so pred odhodom pri blagajni na železniški postaji pritisnili nanjo pečat. Kdor nima s pečatom preskrbljene črnovojniške legitimacije, mora plačati polno vožno ceno.

— Zopet potres. Dunajski seismografski aparati so beležili 27. t. m. ponoči precej močen potres v razdalji 1400 kilometrov. Aparati v Trstu so tudi dne 27. t. m. zjutraj beležili močen potres v razdalji 950 km. Tudi v Sarajevu se je beležil potres. Središče se najbrž nahaja v Egejskem morju.

— Nemška prepoved glede električnih žarnic. Tiskovni urad c. kr. ministrskega predsedstva naznanja: Glasom razglašala nemškega državnega kanclerja z dne 21. januarja 1915 (Reichsanzeiger Nr. 17) se prepoveduje izvoz in prevoz električnih žarnic (št. 911 car. tarifa) in njihovih sestavnih delov.

— Iz Sore. Dne 27. januarja je umrl v Sori posestnik in krčmar Janez Luštrek, po domače Starmanov Janez. Bolehal je eno leto, pred petimi dnevi je legel in sedaj je že v večnosti. Bil je do zadnjega hipa pri zavesti in je tudi zelo vdano in iskreno prejel sv. zakramente. Pokojnik je imel zelo dobro srce in je bil jako odkritosrčen. Škoda moza v najboljših letih, ki je legel v prezgodnji grob kot »žrtva sorske afere«, kakor je sam opetovano trdil. Naj v miru počiva!

— Škofom na Malti je imenovan benediktinec Garuana.

— Petrolej postane cenejši. Dunajski listi poročajo, da so pričele cene petroleja padati. Draginja petroleja je nastala vsled otežkočenega dovoza. Ker je postal sedaj dovoz lažji, so pričele cene padati in je te dni petrolej že 2 do 4 vinarje pri litru cenejši. Pri nas tega še ne čutimo. V Ljubljani je petrolej po mnogih trgovinah po 80 vinarjev liter ali pa še dražji.

— Poročil se je g. Lojze Jakolin, sedaj pri domačem 17. polku, z gospico Vinko Kunaver. Poroka se je vršila 24. t. m. v zasedbi sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano.

— Častni znak II. razreda Rdečega križa je prejel okrajni šolski nadzorNIK v Kranju Karol Simon.

— Cene klobasam na Dunaju so sklenili mesarji povišati; delali bodo tudi nekoliko manjše klobase. Frankfurterica bo stala 26, Augsburgerca 14 vinarjev.

— Poveljstvo 97. pešpolka se je izročilo poveljniku Egidiju Adamovič, dozda pri 15. pešpolku, ker se je poverilo dosedanemu poveljniku 97. pešpolka baronu Knopp pl. Kirchwald poveljstvo neke brigade.

— Prepoved prodajanja mleka na trgih. C. kr. namestništvo v Trstu je vsled predloga mestne občine izdalo odlok, s katerim prepoveduje prodajanje mleka na javnih trgih in to že od 1. februarja 1915. S tem bo revnejše prebivalstvo v tržaški okolici in v mestu zelo prizadeto.

— Imenovanje. Železniško ministrstvo je imenovalo revidenta c. kr. drž. železnice v Trstu, g. Hermana Boltarja, načelnikom materialnega skladišča v Splitu.

— Moderne rute in ženišni šali so podražje za približno 70 odstotkov.

— Cene sladkorja. Sladkorni kartel je sklenil, da ne poviša cene sladkorja, ker se boji, da ne določi vlada najvišjih cen.

— Prepovedan izvoz vreč z Ogrskega. Vlada je prepovedala izvoz in prevoz vreč in izvoz napolnjenih vreč. Izvzete so vreče, ki se pošljejo, da se napolnjene vrnejo in če se ne odpošlje nad 10 vreč z Ogrskega.

V Bukovini in pred Przemyslom mir.

Dunaj, 28. jan. Vojni poročevalci poročajo: V Bukovini so Rusi vsled velikega snega prekinili operacije. Okoli Przemysla je mirno.

Nesreča avtaličkov.

Dunaj, 28. jan. Na letališču Johannisthal sta zadela skupaj dva aeroplana. Trije piloti so ubiti.

Up belgijskega kralja.

Rotterdam, 28. jan. Belgijski kralj je v nekem razgovoru izjavil, da upa, da bo mogel na čelu svojih preostalih čet nekega dne zopet vkorakati v svoje glavno mesto.

Japonski vojni minister zahteva 28 milijonov izrednega kredita.

Basel, 28. jan. (Kor. u.) »Baseler Nachrichten« poročajo iz Milana, da je zahteval japonski vojni minister za prvo polovico leta 1915 izreden kredit v znesku 28 milijonov jenov.

Tudi Parižani imajo post v pustu.

Pariz, 28. jan. Pariški prefekt je prepovedal vse predpustne zabave.

Štrajk na Angleškem.

London, 28. jan. (Kor. ur.) Pri tozadevnem glasovanju rudarjev v West Shire je dvetretjinska večina izrekla za štrajk.

Vslaja Burov narašča.

Berlin, 27. jan. Iz Rotterdama se poroča, da po poročilih iz Kapstadta vstaja Burov vedno bolj narašča. Pretoria je še vedno odrezana od zunanje-ga sveta.

Ljubljanske novice.

Iz Posledice potresa v Ljubljani. Strokovna komisija deželnega gledališča je dognala, da je razpokala vsled zadnjih potresnih sunkov cela skupina kipov genija na pročelju tako, da jih bo treba iz ozirov na javno varnost odstraniti s svojega mesta. Dokler se ta skupina ne odstrani, ostane gledališki hodnik za promet zaprt.

Iz Umrlj so v Ljubljani: Olga Urbančič, hči kovaškega mojstra, 3 mesece. — Matevž Kastelic, hlapec, 56 let. — Ivan Mojskerc, bivši tovarniški delavec, 17 let. — Fran Vrtnik, čevljar, 68 let. — Pavla Zlatnar, soproga železniškega pristava, 22 let. — Uršula Rus, bivša delavka-hiralka, 85 let. — Valentin Pintar, kajzar-hiralec, 55 let. — Josip Blescies, pešec hondvedskega pešpolka št. 6. — Frančiška Tomšič, hči mizarskega pomočnika, 15 mesecev.

Iz Društva zdravnikov ter vdovskij in sirotinski pokojniški zadržal ima svoj redni občni zbor v petek 29. t. m. ob 7. uri zvečer v Plzenski restavraciji pri »Rožiz«.

Uradni izkazi izgub.

Izgube 17. pešpolka.

Mrtvi, Moštvo: Biščak Franc, 9. stot., iz Košana (15./10.—5./11. 1914); Čermelj Franc, 16. stot., iz Budat (15./10.—5./11. 1914); Fajdiga Franc, 2. stot., iz Postojne; Gerden Karel, 12. stot., iz Št. Vija, okraj; Litiša (15./10.—5./11. 1914); Golob Anton, 2. stot., iz Krškega okraja (15./10.—5./11. 1914); Hren Franc, 2. stot., iz Kompol (15./10.—5./11. 1914); Medja Janez, 16. stot., iz radovljanskega okraja (15./10.—5./11. 1914); Oblak Franc, 13. stot., iz Hraša, okraj Kranj (15./10.—5./11. 1914); Poje Franc, 10. stot. (15./10.—5./11. 1914); Racič Alojzij, 2. stot., iz Krškega okraja (15./10.—5./11. 1914); Rebolj Janez, 2. stot., iz Moravč (15./10.—5./11. 1914); Slejko Franc, 1. stot., iz Bukovja (15./10.—5./11. 1914); Stazinsky Anton, 2. stot., iz Drasič na Dol. (15./10. do 5./11. 1914); Stimpfel Janez, 15. stot. (15./10. do 5./11. 1914); Turk Viktor, 9. stot., iz Erzolja (15./10. do 5./11. 1914); Zar Jožef, 2. stot., iz Medvod (15./10.—5./11. 1914).

Popravek. Grčar Friderik, 2. odd. stroj. pušk., iz Kamnika, mrtve (15./10.—5./11. 1914). V seznamu izgub št. 109 je bil pomotoma označen za raničenega.

Ranjeni. Častniki: Kadet Oertl Robert, 10. stot., iz Celovca.

Moštvo: Adamič Anton, 2. marškomp., iz kočevskega okraja; Ahačič Rudolf, 2. stot., iz Trzica; Bobnar Jurij, 14. stot., iz kranskega okraja; Bradač Anton, 4. stot., iz Strug; Bulič Mihael, 2. stot.; Camernik Franc, 11. stot.; Čampelj Jožef, 2. stot., iz novomeškega okraja; Debevec Karel, 1. marškomp., iz Krškega; Dolinšek Jožef, 9. stot., iz Kotredeža; Duh Janez, 4. marškomp.; Ferjančič Rudolf, 9. stot., iz Erzolja; Gliha Franc, 2. stot., iz Vel. Laš; Govednik Peter, 2. stot., iz Suhova; Gregorič Anton, 9. stot., iz Sodražice; Hočevar Karel, 2. stot., iz novomeškega okraja; Hočevar Mihael, 14. stot., iz Nevelj pri Kamniku; Hönigmann Jožef, 4. marškomp., iz kočevskega okraja; Kanduč Ignacij, 15. stot., iz Cerklja pri Kranju; Kocjan Janez, 3. odd. stroj. pušk., iz Boh. Srednje vasi; Koder Anton, 9. stot., iz kranskega okraja; Koncut Janez, 2. stot., iz Goriškega; Kozjek Alojzij, 10. stot.; Kurent Janez, 2. stot., iz Mokronoga; Kveder Janez, 14. stot., iz Prevoj; Lakner Janez, 9. stot., iz črnomeljkega okraja; Legat Jernej, 2. stot., iz Naklega pri Kranju; Lipovšek Matija, iz Spitaliča nad Kamnikom; Mladenčič Stefan, 15. stot., iz Kastva; Mravinec Mihael, 14. stot., iz Sečjega Sela; Muhvič Franc, 2. stot., iz Osilnice; Pangršič Matija, 8. stot., iz Cateža; Pavlič Janez, 1. marškomp., iz Vrbljenja, ljubljanska okolica; Pečnik Franc, 14. stot., iz Črnega vrha; Peljč Franc, 14. stot., iz kočevskega okraja; Perič Janez, 4. marškomp.; Petič Janez, 12. stot., iz ljubljanske okolice; Pišler Janez, 4. marškomp.; Poje Peter, 4. marškomp., iz kočevskega okraja; Pokovec Jožef, 14. stot., iz Trebeševke; Potočar Janez, 2. stot., iz Uršnega Sela; Rožanc Janez, 15. stot., iz Čerknice; Rudolf Janez, 2. marškomp., iz Mirne na Dol.; Turšič Anton, 4. marškomp., iz Čerknice; Urbanč Alfonz, 9. stot., iz Krškega; Urbanč Franc, 1. marškomp., iz krškega okraja; Valenčič Franc, 4. marškomp., iz Kilovč.

22. domobranska topniška divizija.

Poročnik Heber Franc, mrtve (padel 23. oktobra); Cimerman Anton, iz Ljutomer, ranjen; Hollas Herman, ranjen; Omovšek Peter, ranjen; Savertal Alfred, iz Ljutomer, mrtve; Senkyr Jožef, ranjen; Silly Andrej, ranjen; Zepančič Viktor, iz Kranja, mrtve.

Naročajte „Slovenca“.

Lojze Jakolin

Vinka Jakolin roj. Kunaver

poročena

Ljubljana 24. jan. 1915

Št. Vid

217

V Filipovem dvorcu, Francovo nabrežje 1

je za oddati

stanovanje

z 3 sobami, lep lokal in mesečna soba. 218 3

Dobro izurjena

prodajalka in 1 učenec

se sprejmeta v trgovino z mešanim blagom na deželi. Ponudbe pod B. B. 130. 219 3

Za avtomobilno tovarno na Dunaju se sprejme takoj v trajno delo

10 strugarjev (dreherjev)

in 10 strojnih ključarjev.

Dobre plačel Naslovi naj se takoj pošljejo na upravo lista pod: »Bodočnost«. 211

Varna in ugodna

naložba denarja!

Vsled povišanja obresti namerava se vrniti delna svota na prvo mesto že več let obstoječe hipoteke, ter se v to svrhu išče

K 40.000 do 6 1/2 % obresti

proti vknjižbi na veliko, novo hišo s trgovinami v najlepši legi Ljubljane, ki donša K 20.000 letne stanarine. Ponudbe pod »Hipoteka 40.000« na upravnishvo tega lista.

Sprejme se takoj dobra

prodajalka

z večletno prakso, v večjo trgovino na Dolenjskem. Prednost imajo take, katere so na dežel. uslužbene. — Ravnotam se sprejme močan

deček

poštenih starišev, kateri ima veselje do trgovine, v poduk pod ugodni pogoji. Ponudbe sprejema uprava »Slovenca« pod št. 204. (Znamka za odgovor!) 204

Oučjo volno

kupi po najvišji ceni

134

V. ČRNILEC, Naklo pri Kranju.

Št. 47/Moh.

Oučjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi takej

J. Grobelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarne Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in ne-očisto po brezkonkurenčni ceni. Posebno pa se plača lepo belo oprano po najvišji ceni, ki se zanjo lahko nudi.

220

Razglas.

C. in kr. vojaško poveljstvo Gradec I je odredilo, da imajo oni črno-vojniki letnikov 1887 do 1890, kateri bi morali vstopiti dne 16. januarja 1915, a so bili do rešitve svojih prošelj za oprostitev puščeni v svojih civilnih službah, priti v vojaške brezpopojno dne 1. februarja 1915, brez ozira na to, je li bila prošnja za oprostitev rešena ali ne.

Dalje je c. in kr. vojaško poveljstvo odredilo glede črnovojnikov letnikov 1878 do 1886, kateri bi bili morali vstopiti 1. februarja, oziroma 15. februarja 1915, da se jim more priznati podaljšanje za vstop brez ozira na rešitev oprostitenih prošelj: letnikom 1884, 1885 in 1886 le do 15. februarja, oziroma zadnjo skupino iz leta 1878 do 1883 le do 1. marca 1915.

Čakati na rešitev oprostitenih prošelj čez navedene roke se ne sme pod nobenim pogojem.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 27. januarja 1915.

Št. 195/15 V. u.

Razglas.

Preskrbnine za vdove (žene) in sirote (otroke) v vojni padlih ali pogrešanih vojaških oseb.

Vdove (žene) in še nepreskrbljene zakonske ali pozakonjene sirote (otroci) v vojni padlih ali pogrešanih gazistov (s častniško stopnjo) in moštva vojske, vojne mornarice, deželne brambe, in črne vojske imajo pravico do vojaške preskrbnine po zakonu z dne 27. aprila 1887, št. 41 drž. zak., popolnjenem, oziroma predruženem po zakonih z dne 3. aprila 1891, št. 48 drž. zak., z dne 28. marca 1896, št. 48 drž. zak. in z dne 19. marca 1907, št. 86 drž. zak.

To pravico je treba pa v vsakem slučaju dokazati s posebno preskrbninsko vlogo, katero ima za dobo vojnega stanja pri vojaških oseb, ki so v uradnih seznamih izgub navedeni kot mrtvi ali pogrešani, sestaviti ono politično okrajno oblastvo, v čigar okolišu je imela padla ali pogrešana vojaška oseba svoje redno bivališče.

Da se bode upravičenec preskrbnine lahko kolikor mogoče kmalu nakazovalo, se s tem pozivljajo oni svojci, ki so že dobili ali bi v bodoče dobili kako vest, da je njihov na vojno odšli mož, oziroma oče, ki je stanoval v Ljubljani, mrtve ali pogrešan, zglase v vojaškem uradu podpisane mestnega magistrata (v »Mestnem domu«), kjer se bodo vse te vojaške osebe obdržale v evidenci, tako da se bo preskrbninske vloge sestavilo lahko takoj, ko bodo te osebe v seznamih izgub objavljene kot mrtve ali pogrešane.

Zglasiti se seveda ni treba onim svojcem, za katere so preskrbninske vloge že sestavljene, in tudi onim ne, katerim je zanesljivo znano, da je njihov mož, oziroma oče, umrl v kaki bolnišnici izven bojnega oženja ali v zasebni oskrbi, ker take osebe sploh ne spadajo v seznam izgub ali pa k večjemu kot ranjene, in ker preskrbninskih vlog za njihove svoje nimajo sestavljati politična, temveč vojaška oblastva, katera o njihovi smrti dobivajo uradna obvestila.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 18. januarja 1915.

Preselitveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja, da se je presellil

Mestni pogrebni zavod

z današnjim dnem stalno v

Prečno ulico št. 2 (II. nadstropje)

Telefon št. 97.

Telefon št. 97.

Podružnica Prešernova ulica šteč. 44.

Obenem si dovoljujemo slavnemu občinstvu naznaniti, da je prevzel podpisani zavod

generalno zastopstvo Mestne cesarja Franca Josipa I. jubilejne zavarovalnice za rente in pogrebe na Dunaju.

Mestni pogrebni zavod, Prečna ulica št. 2, II. nadstropje, telefon št. 97.